A°. 1859. N°. 254.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 28 October.

[Bij N°. 254 dezer Courant behoort een Vervolg.]

WEENEN, 24 October.

Het ontslag van de generaals *v. Grünne* en *v. Kellner*, als eerste en tweede adjudanten van Z. M. den Keizer, staat niet in verband met het ontslag van den minister van politie, baron *v. Hubner*, uit deze betrekking. De vervanging van den eertgenoemden officier was reeds voor een geruimen tijd beraamd. Hij was, te regt of ten onregte, niet bemind bij de menigte, en al de onheilen, welke in den laatsten tijd de oostenrijksche wapenen hebben getroffen, zijn, zoo niet geheel, dan toch voor verreweg het grootste gedeelte op zijne rekening gesteld. Zijne vaderlandsliefde en eerlijkheid zijn intusschen door niemand in twijfel getrokken, en hem is dan ook de hoogste onderscheiding in dit keizerrijk, de benoeming tot Grootkruis van de Stephanus-orde, ten deel gevallen. Zijn opvolger, de generaal *de Crenneville*, wordt voorgedragen als een meer bekwaam staatsman, dan krijgsoverste.

De heer *v. Hubner* was daarentegen hoogst gunstig bij de volksmenigte aangeschreven. Tot dusverre, en tot van het tegendeel nader zal blijken, houdt men zich overtuigd, dat de oorzaak van dezen maatregel moet worden gezocht in een verschil van denkwijze tusschen den afgetreden minister en zijne ambtgenooten, 't welk bij geene mogelijkheid heeft kunnen worden uit den weg geruimd. Intusschen wordt zijn opvolger, de baron *v. Thierry*, als een even bekwaam als welwillend staatsman aangemerkt, en heeft zijne verklaring, dat in de door zijnen voorganger beraamde verordeningen, bij welke aan de openbare en dagelijksche drukpers eene zekere mate van vrijheid is toegekend, geene de minste verandering zal worden gebragt, den gunstigsten indruk gemaakt.

Tot eergisteren in den namiddag heeft men het denkbeeld niet opgegeven, dat ook de Keizer eene reis naar het noorden zoude aanvaarden, ten einde deel te nemen aan de bijeenkomst te Breslau.

— Men verbreidt in het buitenland het gerucht, dat de pausselijke troepen, die tegenover de strijdkrachten der italiaansche Staten-vereeniging staan, Oostenrijkers zouden zijn, in pausselijke uniformen. Dit gerucht wordt ten stelligste tegengesproken.

VAN DEN RIJN, 26 October.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat het voorstel, 't welk den 20sten October in de Bondsvergadering is ingebragt, aldaar wordt aangemerkt als een gevolg van de conferentien, die, met goedvinden van Oostenrijk, in Munchen hebben plaats gehad, en als moetende dienen om van de zijde van Pruissen een antwoord of verklaring uittelokken omtrent de bedoelingen der Regering van dien Staat, nopens de herziening en de verbeteringen der verordeningen van het Verbond, welke thans in het gemeenschappelijke duitsche vaderland zoo ernstig worden verlangd, ook door eene magtige partij, welke, in het algemeen belang, aan Pruissen in dat opzigt meer invloed wil verleenen, dan deze Staat nu kan uitoefenen. Met korte woorden, men beschouwt in Berlijn het voorstel als eene bedekte interpellatie, welke, betreffende het bedoelde onderwerp, tot de pruissische Regering is gerigt.

De juiste inhoud van het voorstel is nog niet bekend; maar van goederhand wordt gemeld, dat de bedoelde Staten daarbij hun leedwezen betuigen, dat *onjuiste* oordeelvellingen over de Bonds-acte hebben geleid tot eene *gevaarlijke* woeling, ten einde tot eene hervorming der Bondsacte te geraken; — dat, naar hun oordeel, die verordening genoegzaam moet worden geacht, mits al de verbonden Staten hunne pligten in allen deele betrachten en gehoorzaamheid betoonen aan de Bonds-besluiten; dat zij echter erkennen, dat de Bonds-acte vatbaar is voor verbetering en verdere ontwikkeling, en hunne bereidwilligheid betuigen om daartoe mede te werken, door het ondersteunen van *zoodanige* voorstellen, als kunnen strekken om de volledige eerbiediging der Bonds-besluiten te verzekeren, en de bedenkingen, welke tegen dezelve zouden kunnen worden ingebragt, onmogelijk te maken, en dat hun in de eerste plaats is voorgekomen, dat de militaire verordeningen wel verbetering behoeven.

Pruissen is, naar men verzekert, het antwoord niet schuldig gebleven, en heeft, betreffende de aangeduide ongehoorzaamheid aan de Bonds-besluiten, aangemerkt, dat het gezag van de Bonds-acte het best zou worden gewaarborgd, indien men zich, bij de uitoefening van hetzelve, gestrengelijk binnen de palen der bevoegdheid hield. Van die zijde moet daarbij zijn gevoegd, dat de *duidelijke magtsbepaling* den eenigen grondslag kan opleveren voor eene Bonds-verordening, welke genoegzaam is om alle gevaar aftewenden, en dat Pruissen bereid is om, uit het oog van dergelijk gezigtspunt, tot eene hervorming der militaire verordeningen mede te werken.

De bedoelde gewigtige aangelegenheid is nu in behoorlijken vorm voor de Bondsvergadering gebragt, en zal in dezelve voorzeker, bij de bestaande spanning, aanleiding geven tot belangrijke beraadslagingen. Wat den bedekten aanval wegens ongehoorzaamheid aan de Bonds-besluiten betreft, wordt door Pruissen aangemerkt, dat de genoemde vergadering aan de verbonden Staten alleen bevelen kan geven, die gehoorzaamheid vereischen voor militaire maatregelen, welke strekken tot *verdediging* van het gemeenschappelijke vaderland, en dat het deswegens aan eene magtsbepaling in het duitsche Bonds-regt ontbreekt.

— Uit Berlijn wordt gemeld, dat de bijeenkomst van den Keizer van Rusland met den Prins-Regent vermoedelijk ten doel hebben gestrekt om verschillende punten van misverstand, welke nog tuschen de britsche en russische Regeringen bestaan, uit den weg te ruimen.

PARIJS, 25 October.

De dagbladen deelen den inhoud mede eener circulaire van de pausselijke Regering, waarin de redenen worden opgegeven, welke dat gouvernement hebben aangespoord om den graaf *Della Minerva*, den sardinischen gezant te Rome, zijn afscheidspas te zenden. In die circulaire zet de pausselijke Regering de bezwaren uiteen, welke bij haar hebben bestaan in het algemeen tegen Sardinie, en in het bijzonder tegen den piemonteschen vertegenwoordiger. Zij verwijt aan het gouvernement van Turin, dat het zich ten aanzien van Romagna op eene wijze heeft gedragen, waardoor dadelijk inbreuk is gemaakt op de onzijdigheid der pausselijke Regering, en dat het de tractaten heeft geschonden, mitsgaders het regt der volken, door de inlijving, waartoe de Nationale Vergadering te Bologna heeft besloten, te aanvaarden. Met nadruk doet de pausselijke Regering uitkomen, dat die Vergadering, aldus te werk gaande „zich heeft geplaatst in eenen toestand van oproer tegenover haren wettigen Souverein." Wat graaf *Della-Minerva* aangaat, deze wordt in de circulaire zeer bepaald beschuldigd van eene openbare vertooning in zijn belang te hebben willen uitlokken, door, na het ontvangen van zijne afscheidspassen, zijn verblijf te Rome te hebben willen verlengen, waardoor hij de pausselijke Regering heeft genoodzaakt om zich te verstaan met den bevelhebber van het fransche observatie-leger, ten einde wanordelijkheden te voorkomen en de openbare orde te handhaven.

In correspondentien uit Turin komt voor, dat de liberalen en democraten aldaar zeer misnoegd zijn over de weinig gunstige uitkomsten, welke de zending van den minister, generaal *Dabormida*, naar de fransche hoofdstad heeft opgeleverd.

Reeds gaat men zoo ver van het ministerie te verwijten, dat het blijken geeft van zwakheid tegenover Frankrijk en in het voordeel van de keizerlijke Regering de belangen van Sardinie begint opteofferen. Het aantal der personen, die van gevoelen zijn, dat Sardinie eene meer krachtige staatkunde in toepassing behoort te brengen, neemt, naar luid van die correspondentien, dagelijks toe. Die partij beschouwt het als hoogst wenschelijk, dat de graaf *de Cavour* weder met de ministeriële waardigheid worde bekleed.

Het zou inmiddels niet te veronderstellen zijn, dat de sardinische Regering zich naar die wenschen zal gedragen, ten ware zij daartoe werd genoodzaakt door den drang der omstandigheden, als een opstand in het koningrijk Napels, of den banvloek, uitgesproken over *Victor Emmanuel*. Beide deze gevallen moeten als mogelijk worden beschouwd. Aan de eene zijde is de Paus omgeven door raadslieden, die hem aansporen om tot afdoende maatregelen, den Opperste Kerkvoogd waardig, overtegaan, terwijl van den anderen kant door de Regering van Koning *Frans II* maatregelen worden genomen, waaruit moet worden afgeleid, dat de bewindslieden den inwendigen toestand van Napels in 't minst niet vertrouwen.

— Alle correspondentien uit Madrid komen hierin overeen, dat de spaansche naar Marocco bestemde expeditie gereed is, en dat de troepen van begeerte branden om zich met den vijand te meten. Ook de fransche expeditie is zeer strijdlustig en verlangt niets liever dan om wraak te nemen ter zake van de wreedheden, welke door de Maroccanen op de fransche krijgsgevangenen zijn uitgeoefend. Het doel, 't welk Frankrijk met den veldtogt beoogt, is voor niemand meer een geheim, en kan, volgens het *Journal des Débats* en de half-officiële dagbladen, aan de andere mogendheden geene aanleiding tot bezorgdheid geven. Frankrijk verlangt niets anders dan de uitbreiding der grenzen van Algerie tot aan de Moulouïa, waardoor eene betere strategische lijn zal worden verkregen en de veiligheid der bezittingen in het westelijke gedeelte der provincie Oran zal worden verzekerd.

Het ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers* is uitermate ingenomen met de door Spanje en Frankrijk tegen Marocco beraamde plannen. Dat blad noemt die ontwerpen *eene tweede expeditie naar Algiers*, en stelt zich alles goeds voor van de kracht, welke twee katholieke mogendheden gaan ontwikkelen, om in het maroccaansche Rijk het Islamismus te vervangen door het katholicismus. Dat Engeland zich bekommerd maakt, kan, volgens de *Univers*, geene bevreemding wekken, en dat land zou maar al te zeer redenen daartoe hebben; maar dat een gedeelte van de fransche liberale dagbladpers flaauw en onverschillig, ja somwijlen zelfs bepaald ongunstig gestemd is ten aanzien van de voorgenomene militaire operatien, zou geene geringe verwondering moeten baren, als men niet in het oog hield hoe vijandig sommige bladen zich steeds over het katholicismus uitlaten. In 1830 trok de republikeinsche *National* openlijk partij voor den Dey van Algiers, en wees zij dezen de plaatsen aan, waar de Franschen konden ontschepen. Thans vreest dat blad en eenige andere bladen met hetzelve, dat de belangen van Engeland zullen worden gekrenkt. In 1830 heeft Frankrijk zich niet laten afschrikken, en is het doel bereikt, waarover Engeland evenwel wraak heeft genomen door de revolutie, welke de Restauratie heeft doen vallen, te ondersteunen. Thans zal Frankrijk evenzeer de zaak doorzetten, doch zal Engeland ommagtig zijn om zich te doen gelden. Reeds zijn de fransche operatien begonnen, terwijl het regt geheel aan de zijde van Frankrijk en ook van Spanje is.

Wat deze laatste mogendheid aangaat, zoo wordt in de *Univers* uiteengezet, dat zij zich zelve regt moet verschaffen en beschermen; — dat zij niet dan zal winnen bij den oorlog, waardoor haar eene eervolle gelegenheid wordt aangeboden om zich weder in de staatkundige wereld met kracht te doen gelden. Sedert twintig jaren is Spanje ondermijnd geworden door het vertegenwoordigend stelsel. Het komt nu tot zich zelf en zal, ondersteund door Frankrijk, aan de roeping van katholieke mogendheid beantwoorden, welke het alleen heeft laten varen, ten gevolge van eene kwalijk begrepene staatkunde. Spanje handelt uit naam van Europa, 't welk lang genoeg lankmoedigheid tegenover de maroccaansche Muzelmannen aan den dag heeft gelegd. Zeer ten onregte worden door de Engelschen aan Spanje eerzuchtige bedoelingen toegeschreven.

De *Univers* acht het van het grootste belang, dat, ten gevolge van den gewijzigden toestand, Engeland niets in het belang der Maroccanen zal durven ondernemen. Engeland moet ten hoogste voorzigtig zijn. De britsche handels-marine heeft, even zeer als de britsche oorlogs-marine, haar *prestige* geheel verloren. Het getrokken geschut heeft de zaken zeer vereenvoudigd, en Engeland is thans door vrees voor eene invasie bezield op eene voor Frankrijk allezins eervolle wijze. Engeland heeft zijn hoogste punt bereikt. „Het houdt de geheele wereld (dus zegt de ultramontaansche publicist) omvat in het door de diplomatie en door den handel uitgespreide net. America en Azie spreken de engelsche taal. Twee zaken strekken thans tot vermindering van den luistervollen toestand van Engeland en door eene bijzondere beschikking der Voorzienigheid zijn die twee zaken juist een uitvloeisel van den industriëlen vooruitgang. Van de eene zijde zullen de spoorwegen de zee en het vervoer ter zee op den achtergrond brengen en, zoodra Azie van die middelen voorzien zal zijn, het handels-evenwigt der volkeren verplaatsen. Van den anderen kant ondergaat de militaire verhouding der volkeren eene wijziging, ten gevolge van de ontwikkeling der artillerie. Het maritieme genie van Engeland vermindert daardoor meer en meer in kracht en invloed."

Daarop vestigt de *Univers* de aandacht op de eigenmagtige wijze, waarop Engeland zich heeft meester gemaakt van het eiland Perim, waardoor de uitersten der Middellandsche-zee in de magt van die mogendheid zijn gekomen. Het zou de bemagtiging van Perim zijn, waardoor aan Europa de oogen zijn geopend. De expeditie tegen Marocco moet, naar luid van het genoemde blad, met kracht worden doorgezet, en al mogt Spanje zich uitbreiden naar de zijde van Marocco, dan zou daarin nog niets kwaads kunnen worden gezien. De oorlog tegen Marocco is de meest eenvoudige zaak der wereld, en strekt geenszins tot bedreiging van Engeland. Deze laatste mogendheid moet echter meer en meer tot de overtuiging komen, dat het niet alleen verpligt is om onzijdig te blijven, maar ook bij die onzijdigheid het grootste belang heeft.

— De *Univers* laat niet na mede te deelen, dat ook de bisschop van Doornik in Belgie een mandament heeft uitgevaardigd, waarin gebeden voor den Paus worden voorgeschreven, en dat de belgische dagbladen dit mandament bekend maken. — De bisschoppen in Beijeren en andere duitsche Staten hebben mede de aandacht der geloovigen gevestigd op den toestand der Pausselijke Staten door middel van herderlijke brieven, welke mede door de plaatselijke dagbladen worden medegedeeld. — De in Spanje uitkomende dagbladen deelen het beklag mede van den bisschop van Avila, die met kracht opkomt tegen de heiligschennende handelingen, welke in den Kerkelijken-Staat plaats hebben.

Voorts verzekert *l'Ami de la Religion*, dat de bisschop van Tripoli zijn zegel heeft gehecht aan de circulaire, welke dezer dagen door den aartsbisschop van Tours is uitgevaardigd.

Van eene clericale zijde wordt de aandacht gevestigd op het verslag, voorkomende in de *Daily-News*, omtrent de wijze, waarop de toscaansche, parmesaansche en modenesche deputatien door Keizer *Napoleon* zijn ontvangen geworden. Volgens het engelsche orgaan, heeft de Keizer met die deputatien een vertrouwelijk gesprek gevoerd, en bij die gelegenheid zich als het ware *verontschuldigd* tegenover de gedelegeerden van den heer *Farini*. Van dien clericalen kant wordt de spot gedreven met deze opgaaf, en gevraagd, of men het er in Engeland voor houdt dat Keizer *Napoleon* er de man naar is om zoodanige vernederende houding aantenemen?

Zeer veel opzien baart een artikel in den half-officiëlen *Constitutionnel*, van den heer *Grandguillot*, waarin wordt uiteengezet, dat de staatkundige gedragslijn des Keizers, wat Italie aangaat, niet is gewijzigd geworden. Volgens den genoemden publicist, heeft het den Keizer na den slag van Solferino gewisselijk veel gekost om de behaalde voordeelen niet voorttezetten, maar zou hij niet verantwoord zijn geweest, ingeval hij, door voorttegaan, de reeds behaalde voordeelen in de waagschaal had gesteld. — De republikeinsche *Siècle* maakt de aanmerking, dat het betoog van den heer *Grandguillot* gerustelijk achterwege had kunnen zijn gelaten, vermits het in de hoofdzaak niets anders is dan eene breedvoerige herhaling van hetgeen de Keizer den 19den Julij in korte en krachtige bewoordingen heeft gezegd aan de groote geconstitueerde staatsligchamen.

PARIJS, 26 October.

Een adjudant van den vice-admiraal *Romain-Desfosses*, den bevelhebber van het thans voor Algesiras gestationeerde fransche eskader, is hier aangekomen met depeches voor den Keizer.

Naar men thans verneemt, ondervindt de spaansche expeditie eenige vertraging, 't welk moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat de Regering te Madrid hier te lande belangrijke bestellingen heeft gedaan van kampements-goederen en voorwerpen tot de uitrusting

behoorende, maar tot dusver niet al het gevraagde is geleverd.

Inmiddels heeft Keizer *Napoleon* bepaald, dat het fransche corps, 't welk, onder de bevelen van den generaal *de Martimprey*, zal worden aangevoerd tegen Marocco, van 20,000 tot op 30,000 man zal worden gebragt. Reeds hebben de corpsen, welke bestemd zijn tot het versterken der expeditie, den togt aangenomen.

Naar men verneemt, wordt er thans te Londen ijverig onderhandeld tusschen de fransche Regering en den britschen minister van Marine, over de militaire organisatie van de naar China bestemde expeditie.

Men verzekert, dat de Koning van Abyssinie aan de fransche Regering het eiland en de zeehaven van Massouah, gelegen aan de Roode-zee heeft afgestaan.

— De prijzen der fondsen waren heden zeer onvast. Dan eens ondergingen zij eene rijzing, op het gerucht, dat Engeland gunstig gestemd was ten aanzien van een Congres; dan weder daalden zij, op het vernemen, dat in den *Constitutionnel* een zeer vijandig betoog tegen Engeland zou worden geplaatst, over de zaak van de landengte van Suez. Over het algemeen zag men de toekomst heden weder met meer zorg te gemoet.

Inmiddels is lord *Cowley* heden door den Keizer in eene particuliere audientie ontvangen, en is het zeggen, dat het onderhoud gunstige uitkomsten heeft opgeleverd en zal kunnen strekken tot bevordering der verstandhouding, wat het Congres betreft.

— Het wordt thans als zeker gemeld, dat het Hof op 30 of 31 October naar Compiègne zal vertrekken, om aldaar waarschijnlijk gedurende de geheele maand November te verblijven. Onder de aanzienlijke genoodigden, welke te Compiègne ten Hove zullen worden ontvangen, worden genoemd de russische Prinses *Maria*, de weduwe van den Hertog *van Leuchtenberg*, die aldaar H. M. de Koningin der Nederlanden zal ontmoeten. De laatstgemelde Vorstin is heden aan boord van de *Reine Hortense*, welk vaartuig ter harer beschikking was gesteld, van Marseille naar Nice vertrokken, vergezeld door de badensche Groothertogin *Stephanie*. De beide Vorstinnen zullen eenigen tijd te zamen te Nice haar verblijf houden.

LONDEN, 25 October.

De te Parijs gevestigde berigtgever der *Times* meldt, onder dagteekening van gisteren, het volgende:

„Men verzekert mij stellig, dat het spaansche gouvernement de verklaring herhaald heeft, dat het ten aanzien van Marocco geene staatszuchtige bedoelingen heeft; dat het de plunderzieke benden wil tuchtigen, en maatregelen verlangt te nemen om de spaansche bezittingen op de Africaansche-kust voor 't vervolg naar behooren te beveiligen; dat het niet voornemens is meer grondgebied te veroveren dan noodig is om de veiligheid van die bezittingen te verzekeren, en dat het, ofschoon het eenig grondgebied tusschen Melilla en Ceuta denkt te bezetten, niet voornemens is, Tanger te vermeesteren. Dit laatste was hetgeen waaraan het britsche gouvernement, om ligt te bevroeden redenen, groot gewigt hechtte. Er is geen reden om aan de opregtheid van die verklaringen te twijfelen, of om te denken, dat Spanje niet gezind en niet in staat zal blijven om daaraan te voldoen. Ik ben onderrigt, dat de bedenkingen van het engelsche Kabinet tegen de spaansche expeditie sedert die verklaringen aanmerkelijk gewijzigd, zoo niet geheel vervallen zijn. Zelfs verzekert men, dat het engelsche gouvernement een dezer laatste dagen aan den generaal *O'Donnell* heeft medegedeeld, dat hetzelve met die verklaringen tevreden was en zich niet tegen den oorlog met Marocco zou verzetten."

— Volgens een hier ontvangen telegrafisch berigt uit Madrid van gisteren, werd daar verzekerd, dat de spaansche bewindslieden hunne toevlugt niet tot eene geldleening zouden nemen, en dat ook de vlottende schuld niet vermeerderd zou worden, maar dat zij eene verhooging der belastingen zouden voorstellen.

— De beurs bleef heden prijshoudende. De 3 pc. gecons. 95¾, ⅞.

'S GRAVENHAGE, 27 October.

Bij besluiten van 24 October heeft Z. M. 1° den gepens. luit.-kollonel der artillerie van het leger in Ned.-Indie *J. Vertholen*, waarnemend administrateur der koloniale bestellingen bij het departement van Kolonien, eervol ontslagen uit die betrekking, en hem benoemd tot militairen adviseur bij het departement van Kolonien en tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw; 2° den agent van het depart. van Kolonien te Amsterdam, *H. Gimberg van der Hoeven*, onder den ambtstitel van agent, werkzaam gesteld bij het departement van Kolonien.

— *Z. M.* de Keizer van Rusland heeft als een blijk zijner bijzondere genegenheid Z. K. H. den *Prins van Oranje* een regiment opgedragen, 't welk 's Prinsen naam zal voeren.

— Het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs der Afdeelingen van de Tweede-Kamer, welke commissie bestaat uit de heeren *Sander*, *Olivier*, *Slicher*, *v. Wintershoven* en *Thorbecke*, over het subsidie aan de Maatschappij voor den Hollandschen Spoorweg, is den 25sten dezer vastgesteld.

Bij de overweging van het ontwerp, waarbij het verleenen van eene bijdrage van *f* 1,420,000 aan de genoemde maatschappij voor eene spoorversmalling wordt voorgesteld, is door zeer veel leden aangemerkt, dat dergelijke opoffering geenszins door het algemeen belang wordt gevorderd, en dat voor dezelve geene noodzakelijkheid bestaat als die welke tot het verleenen van eene aanzienlijke bijdrage aan de Rijn-spoorweg-maatschappij heeft doen besluiten. Deze bedenkingen zijn door verscheidene leden ernstig bestreden, welke daarenboven hebben beweerd, dat, indien de thans door de Regering goedgekeurde spoorweglijnen worden aangelegd, en het spoor van den Hollandschen-weg niet werd versmald, Amsterdam nog meer reden dan te voren zou hebben om zich over de afsluiting van het spoorwegnet te beklagen.

Naar het gevoelen van vele leden is de spoorversmalling van geene waarde, zonder aansluiting, en moet deze als zeer onzeker worden gesteld, vermits zij o. a. te Rotterdam eene uitgave van *f* 2,794,000 zou vorderen.

Naar het oordeel van verscheidene leden moest de voordragt, in elk geval, als ontijdig worden beschouwd. Daarop is geantwoord, dat, in verband met de concessie van den Zuider-spoorweg, en met den toestand der schatkist, het juiste oogenblik daar was, om in de zoo noodige spoorversmalling te voorzien.

[illegible] is begrepen, dat de Staat geenszins regtens ver[illegible] is tot de [illegible]; maar vele leden hebben niettemin [illegible] eenige tegemoetkoming als [illegible]

verschuldigd moet worden beschouwd. Van die zijde is aangevoerd, dat de spoorwijdte op het smalle spoor was aangelegd, en dat de Maatschappij tot hare schade door de Regering genoodzaakt is geworden om het breedere spoor daartestellen.

Het bedrag van het subsidie is als te hoog aangemerkt en als veel meer bedragende dan 2/3 van de vereischte kosten. Dit is bestreden door de aanmerking, dat het bekend is, dat de Maatschappij, behalve het subsidie, nog zeven tonnen gouds zal moeten besteden voor de versmalling van het spoor en hetgeen verder daartoe wordt gevorderd. Dat de Hollandsche Spoorweg inzonderheid de belangstelling der Regering zoude verdienen, wordt door de leden, die niet gunstig voor de voordragt gestemd zijn, bestreden met de aanmerking, dat die weg gunstiger is gelegen met betrekking tot de groote steden, die zij in verband brengt, dan eenige andere in Europa; dat, indien hij nog geen beter dividend kan opleveren dan van 5 pc., dit aan het beheer moet worden toegeschreven; terwijl men in het buitenland kwalijk zal kunnen gelooven, dat er, na half zeven (acht) ure des avonds in Amsterdam geene gelegenheid is, om naar Rotterdam te reizen.

Ook de aanleg van een spoorweg naar het Nieuwe-Diep is ter sprake gebragt, als van algemeen belang erkend, en voor Amsterdam welligt voordeeliger dan de doorgraving van Holland. Door de leden, die met de onderwerpelijke voordragt niet waren ingenomen, is aangemerkt, dat zij in een ander daglicht zou voorkomen, indien daaraan de aanleg van een dergelijken spoorweg verbonden was. In sommige der Afdeelingen is aan dezen spoorweg zoo veel gewigt gehecht dat, onafhankelijk van eenige schikking met de Hollandsche Maatschappij, krachtig bij het gouvernement moet worden aangedrongen op maatregelen om dien weg aanteleggen.

Het doel, om met de versmalling van het spoor den Hollandschen-weg in verband te brengen met den Rijn-spoorweg, hetzij van Scheveningen naar Gouda, hetzij van Leyden naar Woerden, is mede overwogen. De eerstgenoemde dezer zijtakken heeft voorspraak gevonden. Men heeft ten aanzien van een en ander opheldering verlangd.

— De Tweede-Kamer is heden vergaderd geweest, maar heeft niet kunnen beraadslagen omdat het vereischte getal van leden niet tegenwoordig was.

Ingevolge art. 39 van het Reglement van Orde, heeft de voorzitter de namen der afwezige leden, ten getale van 42, doen voorlezen.

Bij de Kamer zijn ingekomen drie ontwerpen van wet, als: 1° tot wijziging van hoofdstuk VI der staats-begrooting voor 1859; 2° tot het maken van een kanaal door Holland op zijn smalst; 3° tot vaststelling der begrooting van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1860.

Wijders zijn ingekomen verscheidene verzoekschriften, betreffende de spoorwegen en andere onderwerpen.

De Kamer is tot nadere bijeenkomst gescheiden.

Het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs der Tweede-Kamer, over het *tiende* hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1860, betreffende de kosten van het leger, welke commissie bestaat uit de heeren *v. d. Linden*, *Hugenholtz*, *Dommer*, *Storm* en *Idzerda*, is den 21sten October vastgesteld. Uit den inhoud blijkt, dat van de 72 leden, waaruit de Kamer bestaat, 42 à 45 aan het onderzoek van deze voordragt in de Afdeelingen hebben deelgenomen.

Hoewel verscheidene dezer leden hebben verklaard, geenszins hunne stem te kunnen verleenen aan eene begrooting, waarvan het eindcijfer dat van het loopende jaar 1859 te boven gaat, hebben andere te kennen gegeven, niet ongenegen te zijn om hunne goedkeuring aan de onderwerpelijke voordragt te geven, mits hun werd aangetoond, dat de verhooging volstrekt noodzakelijk was, en dat werd vermeden alles, wat naar weelde zou kunnen gelijken.

Dien ten gevolge zijn verschillende bedenkingen aan de Regering kenbaar gemaakt, ten aanzien van welke inlichting is verlangd.

— Men verneemt, dat de ontwerpen van wet, uitmakende het eerste boek van het Wetboek van Strafregt, en het ontwerp van wet omtrent de doorgraving van Holland op zijn Smalst, nog vóór de beraadslaging over het ontwerp betreffende de spoorwegen in de Afdeelingen der Tweede-Kamer onderzocht zullen worden. Men verwacht alzoo, dat de discussie over het laatstgenoemde ontwerp niet voor donderdag der volgende week gehouden zal kunnen worden.

HAARLEM, 27 October.

Alhier zijn de volgende telegrammen aangekomen:

PARIJS, 26 Oct. De spaansche consul te Tanger heeft aangekondigd, dat hij die stad den 19den zoude verlaten. Men heeft bevelen uitgevaardigd om de uitrusting der expeditie te bespoedigen, en men zag het besluit te gemoet van de benoeming van den maarschalk *O'Donnell* tot opperbevelhebber der expeditionaire troepen, als wanneer hij in het laatst der week de reis naar Andalusie zou aannemen.

Volgens *de Patrie* zal het Hof van 30 October tot 30 November te Compiègne verblijven. Het gerucht, dat de Keizer van Oostenrijk aldaar te verwachten zou zijn, is onjuist.

MARSEILLE, 16 Oct. Uit Konstantinopel wordt van den 19den gemeld, dat vier hoofden van de laatst ontdekte zamenspanning ter dood zijn veroordeeld, namelijk *Hussein-bassa*, een mufti, een kollonel en een persoon welke den Sultan om 't leven had moeten brengen. Het doodvonnis mishaagt der menigte uitermate. De Sultan beklaagt zich over de houding der vreemde gezanten.

De Montenegrijnen hebben een inval gedaan op turksch grondgebied en zich allerhande wreedheden jegens de Turken veroorloofd. De commissie voor de afbakening der grenzen is het met moeite ontkomen. Men had maatregelen van bedwang verordend. — In Aleppo is een complot ontdekt en zijn personen gevangengenomen.

LONDEN, 27 Oct. De *Times* heeft begeerd te vernemen, of het waarheid was, dat Engeland had verklaard de Maroccanen niet te kunnen bijstaan. Lord *J. Russell* heeft doen antwoorden, dat hij zich niet nopens de briefwisseling met het hof van Spanje kon uitlaten.

BERLIJN, 27 Oct. Op de aanmerking van het orgaan der oud-pruissische partij, dat de minister *v. Schleinitz* de toscaansche bezending ambtshalve had ten gehoore toegelaten, is van regeringswege geantwoord, dat dit niet heeft kunnen geschieden, vermits de tegenwoordige toscaansche Regering geenszins door Pruissen is erkend, maar dat de leden der bezending als bijzondere personen door den genoemden minister zijn ontvangen.

LONDEN, 27 October. De *Royal-charter*, van Melbourne, is met 400 personen en eene waarde van een half millioen p. st. aan boord, bij Liverpool gestrand en verongelukt. Zoo gemeld wordt, zijn te naauwernood tien opvarenden gered. — Ook elders hebben vele schipbreuken plaats gehad.

ALGESIRAS, 26 Oct. De spaansche consul is heden, met het geheele personeel van het consultaat, uit Tanger hier aangekomen.

— Den 7den November zal op 's Rijks werf te Amsterdam worden aanbesteed de levering van honderd vette inlandsche ossen, alsmede het benoodigde middelbaar en grof hard zout voor het inzouten van het van deze ossen afkomstige vleesch.

— Van 15 tot en met 21 October zijn in Vriesland 35 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal 2275 sedert 1° Januarij.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 27 October. Den 26sten dezer in **Texel** NIETS BINNENGEKOMEN.

UITGEZEILD, de stoomb. *Ranger*, Londen, doch is uit zee teruggekeerd. Wind z. z. w.

Den 26sten dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: *Zmaantje Elisabeth*, Jalger, Port Cawle; de stoomb. *Albatros*, Liverpool; *Elve*, Hamburg.

UITGEZEILD: de stoomb. *Earl of Auckland*, Londen; *Seahorse*, Hull. Wind z. w. storm.

Den 26sten dezer in **Brouwershaven** BINNENGEKOMEN: *Triton*, Adriaans, Rotterdam naar Batavia.

Den 9den Sept. in Simons-baai binnengekomen: *Amsterdam*, Herderschee, Batavia naar Amsterdam.

Den 16den dezer te Palermo binnengekomen: de stoomboot *Rotterdam*, Messina.

Den 22sten dezer te Genua binnengekomen: *Stella Maris*, Feijen, Amsterdam; en uitgezeild: *Hendrik Jan Nassau*, Roelfsema, Odessa.

Den 23sten dezer bij Deal aangekomen: *Leo Sinnige*, Karsiens, Shields naar Genua; 24 dito *Margaretha Arendina*, de Jonge, Ibraïl naar Leith.

Den 22sten dezer te Queenstown binnengekomen: *Johanna Brons*, Bouman, Darien; *Margrietha*, Boerhave, Galatz.

Den 18den dezer te Crookhaven binnengekomen: *Annegina*, van der Wijck, Galatz.

Den 22sten dezer te Dungarvan binnengekomen: *Antje Haverbult*, van Heuvelen, Galatz.

MAASSLUIS, 26 October. Benoorden den hoek van Holland is gestrand en zal waarschijnlijk totaal weg zijn, eene vermoedelijk fransche brik, de naam onbekend; wegens den harden wind en de hevige branding heeft men geene adsistentie kunnen verleenen.

HARTLEPOOL, 25 October. Het engelsche stoomschip *Admiral Cator*, van Rotterdam herwaarts gedestineerd, is bij het naar binnenkomen, na gestoten te hebben, in de buitenhaven gezonken.

Gepraaid: 20 Sept., op 15° 49′ n. b. en 29° 3′ w. l., *Prins van Oranje*, kapt. Hensing, Batavia naar Rotterdam.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

27 *October* 1859. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
NEDERLAND.				OOSTENRIJK.			
Thesaurie 5 p	—	—	—	Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
Ned. Bank 4 „	—	—	—	„ „ 4 „	—	—	—
W. Schuld 2½ „	64	⅛	64	„ Met. 5 „	50 15/16	51½	51¼
„ . 3 „	76⅛	½	76⅛	„ r.Amst. 5 „	70¾	⅞	—
„ . 4 „	96¾	⅞	96 13/16	„ Nat. 5 „	55½	56	55 9/16
Amort. Sd. 3 „	94¼	—	—	„ 54. 2½ „	27⅛	7/16	27 3/16
Handl. Ms. 4½ „	—	—	—	Wener Bank *f*	813	814	—
O. I. Leen. 4 „	96¼	⅜	96¼	„ . . . „	—	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—	„ 4 p	261	—	—
Leening 4½ p	—	—	—	NAPELS.			
Rijn Spw. 4½ „	—	—	—	Cert. L. B 5 „	—	—	—
M. Weldd. 4 „	—	—	—	„ *Rots.* 5 „	—	—	—
BELGIE.				DENEMARKEN.			
Cert. W. S. 2½ p	—	—	—	Obl. Lond. 5 p	—	—	—
„ *Rots.* 2½ „	—	—	—	„ 3 „	81¼	—	—
FRANKRIJK.				BRAZILIE.			
Certif..... 3 p	—	—	—	Geldl. 24. 5 p	99⅛	—	—
SPANJE.				39. 5 „	—	—	—
Oblig..... 1½ p	31¾	32 3/16	32	48. 5 „	—	—	—
„ .... 3 „	43⅜	⅝	43¼	58. 4½ „	—	—	—
„ Bin. 5 „	40¾	41 5/16	41[illegible]	SARDINIE.			
Am. Schuld. .	10 7/16	½	10[illegible]	.... 5 p	—	[illegible]	—
Bew. Coup. . .	—	—	—	PERU.			
PORTUGAL.				Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
Oblig. ... 3 p	43⅜	9/16	43 9/16	„ Parijs. .	—	—	—
„ 1856. 3 „	42 1/16	¼	42¼	ECUADOR.			
„ Uitgest.	30⅛	—	—	Obl. 1855. 1 p	14¼	⅜	—
RUSLAND.				VENEZUELA.			
Hope & C°. 5 p	103⅛	¼	—	Obl. 6 th. 3 p	26	¼	—
„ 5 „	101⅜	—	—	„ Uitg. 1 „	13⅝	¾	—
Certif. Obl. 5 „	84½	—	—	GRENADA.			
„ „ 4 „	81¼	—	—	Oblig..... 3½ p	14 15/16	15	—
„ *Siglitz* 4 „	81⅛	—	—	„ Uitg. ..	—	—	—
„ N. 4 „	—	—	—	MEXICO.			
„ 54. 5 „	—	—	—	Oblig..... 3 p	20¼	7/16	—
„ 55. 5 „	99¼	⅜	99¼	N.-AMERICA.			
„ Hamb. 5 „	—	—	—	Philad. *Hope f*	95¼	—	—
„ Lond. 5 „	—	—	—	„ Lt. B.	—	—	—
„ „ 4½ „	—	—	—	„ *Rots.* 6 „	—	—	—
Insch. . 6 „	—	—	—	Am. Bankact.	—	—	—
Cert. . 6 „	61⅞	—	—	Ill. Spw. Aand.	—	—	—
POLEN.				„ Obl. C.B. 7 „	—	—	—
Aand. 1835. *f*	—	—	—	Louisiana 5 p	101	—	—
Oblig..... 4 p	77½	—	—				
PRUISSEN.				GRIEKENLAND.			
Oblig..... 5 p	101⅛	¼	—	Obl. 1825. 5 p	—	—	—
Aand. 54. 3½ „	—	—	—				

Russische spoorweg volgefourn. 220½ à ¾. De 3 pc. Russen 64⅛ à 3/16. Brazilie 1858 91½. Beleening 3. Prolongatie 3. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*,

IJ. DE KOCK, *President.* — J. A. JOLLES, 2e. *Secretaris.*

De oostenrijksche fondsen waren, op het lager afkomen der duitsche merken, op nieuw flaauwer; vooral de 5 pcts. nationalen lager. Spaansche fondsen williger. Portugesche insgelijks iets williger. De overige artikelen onveranderd.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 23,15; diverse in Eng. per £ *f* 11,60; Frans. *f* 55¼; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 35; Hamb. Russen *f* 32½; Russen in Z. R. *f* 33¼; Pools. in Fl. *f* 26½.

WEENEN, 27 October. De 5 pc. Met. 70.50; nat. 75.10.

LONDEN, 27 October. De 3 pc. gecons. 95¾ à ⅞. Mexico 22 à ⅛. Spanje 44 à 45, en 32½ à ¾.

PARIJS, 27 October. De 3 pc. 69.35. Spanje 3 pc. 41⅞.

SPECIECOURS.

AMSTERDAM, 27 October. Nieuwe Ducaten *f* 0,00 à *f* 0,00. O. gerande dito *f* 5,50 à *f* 5,60. Wigtige Engelsche Souvereinen *f* 11,65 à *f* 11,75. Dito Pistolen *f* 9,55 à *f* 9,65. Nieuwe Louis d'Or *f* 00,00 à *f* 00,00. Stukken van 20 fr., *f* 9,25 à *f* 9,35 het stuk. Baren Goud en Gouden Specien van *f* 1442,60 per N. P. fijn 9½ à 10½ pc. Zilver van 900 à 850 d. *f* 104,20 à *f* 105, per N. P. fijn. Piasters *f* 2,55 à *f* 2,60. Fransche Kroonen *f* 2,70 à *f* 2,75. Stukken van 5 fr. *f* 2,33 à *f* 2,36. Brabandsche Kroonen *f* 2,65 à *f* 2,70. Pruissische Daalders *f* 1,75 à *f* 1,78. Tienguldenstukken *f* 9,60 à *f* 9,70.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 25 October. *Tarwe* prijsh.; 70 à 74 p. Ommel. *f* 7,50 à *f* 8,30; 70 à 74 p. Old. *f* 7,25 à *f* 8,05. *Rogge* 10 c. hooger; 66 à 70 p. *f* 6,05 à *f* 6,95. *Boekweit* 15 à 20 c. hooger; 62 à 64 p. gr. zand *f* 4,85 à *f* 5,25; 64 à 66 p. veen *f* 4,95 à *f* 5,35. *Gerst* hooger verkocht; 54 à 58 p. w. *f* 5,35 à *f* 6,[illegible]. *Haver* prijsh.; 36 à 50 p. dikke *f* 3,20 à *f* 4,70; 36 à 40 p. w. voer *f* 3,20 à *f* 3,70. *Paardenb.* *f* 6,50 à *f* 6,90. *Koolzaad* prijsh. *f* 10,25 à *f* 11. *Gort* grove *f* 8,75 à *f* 9,25; parel *f* 11 à *f* 13.

SNEEK, 25 October. *Boter f* 50. Kanterkaas *f* 27 à *f* [illegible]; nagelkaas *f* 26 à *f* 30.

DELFT, 27 October. *Boter f* 58 à *f* 70.

*** EDELE MENSCHENVRIENDEN!

Eene zwaar beproefde vrouw, uit den fatsoenlijksten stand, verkeert buiten hare schuld in zeer kommervolle omstandigheden; [illegible]

roept met ernstige aandrang uwe nimmer te vergeefsche hulpe voor zich in; zij is door zeer vele rampen geteisterd geworden en daar zij in zorgvolle toestand blijft verkeeren, rigt zij het oog op de liefde en bijstand harer mede-christenen; zij heeft een zeer zwak gezigtvermogen, welke haar belet in hare nooddruft te voorzien. Donker zijn hare vooruitzigten, maar hare hoop is naast God op u gevestigd. Mogten wat wij voor haar vragen in den naam van Hem, die een Man der weduwen en een Vader der weezen is, hare toekomst eenigzints verhelderen.

Met de ontvangst van uwe liefdegaven, waarvan hoe gering ook, met dankerkentenis in dit blad zal melding worden gemaakt, willen zich gaarne belasten de navolgende Heeren, die geheel met haar treurig lot bekend zijn: de hoogleeraar *Vinke*, te Utrecht; professor *Loncq*, te Utrecht; d°. *Prins*, te Amsterdam; d°. *Meurs*, te Kampen; d°. *Haverkorn van Rijswijk*, te Delft; d°. *Fijnebuik*, te Zevenaar; d°. *Ribbius*, te Buurse, bij Haaksbergen.

*** De Heeren HOPE & C°., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. WM. BORSKI, adverteren, dat de Coupons, verschenen 1/13 Julij 1859, van 6 pCts. Russische Certificaten hunner Administratie, van heden af zullen worden betaald ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, te weten:

de Coupons groot Rs. 30. — in Bank-Assignatiën met *f* 14,37.
idem groot Rs. 15. — in Zilver met *f* 25.15.

Alsmede dat ingevolge Art. 7 van het uitgegeven Berigt, in dato 30 Junij 1824, de betalingen op de onderscheidene buitenlandsche plaatsen zijn bepaald als volgt:

	Coupons 6 °/₀ *in Bank-Assignatiën.*	*Coupons* 6°/₀ *in Zilver.*
te Londen met	£ 1.4.6.	£ 2.2.11.
„ Parijs „	Frcs. 30.75.	Frcs. 53.82.
„ Hamburg „	B. M. 16.2.	B. M. 28.4.
„ Frankfort a/M. „	24 vt. *f* 14.18.	24 vt. *f* 25.1.
„ Berlijn „	D. 8.4.	D. 14.7.

Amsterdam, 27 *October* 1859.

*** De **COUPONS** der beide Negotiatien *f* 200,000 en *f* 80,000, à 4½ pCt., van het Polderdistrict Boemelerwaard boven den Meidijk, verschenen 1 November 1859, zullen worden betaald ten Kantore van VAN VLOTEN en DE GIJSELAAR, te Amsterdam, tevens worden de Houders herinnerd, dat de uitgelotene **OBLIGATIEN** N°. 43, 83 en 535, losbaar geweest 1 Mei 1859, nog niet ter aflossing zijn aangeboden.

*** Een **HUIS-ONDERWIJZER**, Prot., (bezittende den Rang van *Hoofd-Onderwijzer*), geëxamineerd in de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen en de Wis- en Natuurkunde, vele jaren als *Gouverneur* met de Opvoeding en het Onderwijs van Kinderen belast, thans in eene der groote Steden van ons Land gevestigd, verlangt de zorg voor Opvoeding en Onderwijs van één enkel **KIND**, aan hem toevertrouwd te zien, om het met zijne eigene Kinderen op te leiden. Adres met *franco* Brieven onder Letter A., bij den Boekverkooper W. L. STOELER, te Rotterdam.

H. H. Onderwijzers.

Een **KWEEKELING**, 17 jaren oud, P. G., zag zich gaarne verplaatst op eene goede School, niet onbekend met de Duitsche en Fransche Taal en van goede getuigschriften voorzien, er zal minder op Salaris, dan wel op goede behandeling gelet worden. Adres *franco* Brieven Letter M., aan den Boekh. W. C. MELLINK, te Zutphen.

*** Een **SECONDANT**, P. G., den derden Rang en eene volledige acte voor het Fransch bezittende, in staat de Hoogduitsche en Eng. Taal, de beginselen van de Wiskunde, de Gymnastiek en het Teekenen te onderwijzen, zag zich gaarne verplaatst. — Adres den Boekh. P. G. VAN LOM, Kalverstraat D. N°. 32, Amsterdam. *Franco* onder Lett. S. E. K.

*** Op een Prot. Instituut in de Prov. Utrecht, vraagt men tegen 1°. Januarij e. k. een **SECONDANT**. Bij veel gelegenheid om zich zelven te bekwamen, is het jaarlijks Salaris op *f* 200 bepaald, behalve de gewone verpleging. Belanghebbenden, wordt verzocht zich met *vrachtvrije* Brieven onder Letter K., waarin opgave van ouderdom en bekwaamheden, te vervoegen bij den Boekhandelaar A. J. VAN HUFFEL, te Utrecht.

*** Een **SECONDANT**, van de P. G., bezittende den 3en Rang en admissiën voor 't Fransch en de Wiskunde, bekend met het Engelsch en Hoogduitsch, zoekt tegen Januarij 1860 eene Betrekking, bij voorkeur dáár, waar tijd tot zelfoefening bestaat. Brieven *franco*, adres den Boekhandelaar A. SCHAAFSMA, Dockum, onder Letter H.

IN NOORD-BRABANT OF IN GELDERLAND

zoekt men gelegenheid, op eene Protestantsche Kostschool, van een zeer **beperkt getal Leerlingen**, of bij Particulieren van de Prot. Godsdienst, tot plaatsing van eenen **JONGELING**, 11 jaren oud, ten einde hem te doen genieten eene echt christelijke goed gesoigneerde Opvoeding. Verzoeke *franco* Brieven, onder vermelding van al de bijzonderheden, Lett. V. V. B., bij den Boekhandelaar G. THEOD. BOM, Kalverstraat E. 10, te Amsterdam.

H. H. GENEESHEEREN TEN PLATTEN LANDE!

Een gehuwd geëxamineerd **APOTHEKER**, van de Protestantsche Godsdienst, wenscht zich gaarne tegen eenig billijk Salaris, met de waarneming der *Apotheek* van een *Geneesheer* ten Platten Lande belast. Men adresseren zich met *franco* Brieven onder Lettʳ. C., bij den Boekhandelaar L. VEERMAN, te Heusden.

APOTHEEK.

In eene solide *Apotheek* in *Gelderland*, wordt gevraagd, tegen Februarij e. k., Een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, P. G., het recepteren kundig, desverkiezende met gelegenheid om zich voor het Examen voor te bereiden. Brieven *franco*, Lettˢ. A. B., bij den Boekdrukker H. C. A. THIEME, te Nijmegen, die een ervaren en bedreven **LETTERZETTER**, van de P. G., voor *vast werk*, *tegen goed loon zoekt*. Brieven *franco*, Letters C. T.

Zandbaas en Opzigter van de Jagt gevraagd.

Men verlangt tegen 1° Februarij aanstaande, of wel eerder, op eene in werking zijnde *Zanderij* in Zᵈ.-Hollᵈ., een gezond en sterk **PERSOON**, niet boven de 40 jaren oud, gehuwd en van de P. G., bekwaam tot en gewoon aan het trekken eener Vaart en om hetgeen tot de Jagt betrekking heeft te verrigten. De voorwaarden zijn zeer aannemelijk, daar aan voorn. betrekkingen tot een zeer matige huur eene zeer geschikte Woning en eene beduidende partij Teelland verbonden is. Verdere narigten kunnen bekomen worden tot 1° November aanst. op de Hofstede *Veenenburg* onder Lisse, of later op de Keizersgracht RR 210 te Amsterdam, waarbij tevens de meest voldoende bewijzen van geschiktheid moeten worden overgelegd.

*** Buiten Kost en Inwoning, wordt gevraagd: Een bekwaam **KOETSIER**, die tevens ervaren is in het Huiswerk. Vereischte zijn, van goede getuigschriften voorzien. Adres met *franco* Brieven, onder Lts. A. A., bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, Boekhandelaars te 's Gravenhage.

*** Wordt gevraagd op een *Buitengoed* in Gelderland, ter *Inwoning*, tegen half Maart, **GEHUWDE LIEDEN**, van de Prot. Godsdienst, zonder Kinderen, en van middelbaren leeftijd, waarvan de Vrouw het Koken en Huiswerk en de Man het Tuinwerk moet verrigten. Adres met *franco* Brieven onder Letter A., bij den Boekhandelaar A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te Deventer.

*** Met half November wordt gevraagd, op een Buiten in Gelderland: Eene **GOUVERNANTE**, niet onder de 24 jaren oud, van de P. G. Zij die de Piano-Les kan geven wordt geprefereerd. Adres liefst in *persoon*, bij den Heer A. HENSMANS, in Zeemans Uitrustingen, Nieuwmarkt, Buurt K. 264, te Amsterdam.

*** In een Prot. Gezin op een Dorp, in het noordelijk gedeelte van Z.-Holland, wordt ten spoedigste gevraagd: Eene **BURGER-JUFVROUW**, van eene goede gezondheid, ter gedeeltelijke verzorging van drie jonge Kinderen en gedeeltelijke waarneming der Huishouding, (daaronder begrepen het omgaan met de Wasch, Strijken en Naaijen) voor den tijd van 5 à 6 maanden. Eenige nadere inlichtingen zijn te bekomen aan het Bureau der *Leydsche Courant* te Leyden, alwaar inclinerenden worden verzocht hare Brieven — bevattende, buiten de gewone opgaven, ook de harerzijds te stellen conditien — *franco* onder Letter L., intezenden.

*** Eene **JUFVROUW**, van de R. C. Godsdienst, zag zich gaarne tegen November a. s. geplaatst, als *Winkel-Dochter* in eenen *Manufactuur-Winkel*. Reeds 5 jaren is zij in zoodanige betrekking werkzaam geweest, spreekt de Fransche Taal, en kan de beste getuigschriften overleggen. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters M R., aan de Boekhandelaars BROESE & COMP, te Breda.

*** In eene kleine Stad, in het gezondste gedeelte der Provincie Utrecht, bestaat bij eene deftige Familie van de P. G., gelegenheid tot plaatsing van **één** of **twee MEISJES**, van **zes** tot **veertien** jaren, om onder de leiding eener bekwame Gouvèrnante, met de Dochtertjes van den Huize, Opvoeding en Onderwijs te genieten in alles wat tot eene beschaafde opleiding behoort.

Brieven *franco* onder Letters M. M. C., bij den Heer J. VAN BOEKHOVEN, Boekdrukker Utrecht.

*** Men vraagt bij een *Predikant* in Zuid-Holland: Eene **KINDERMEID** en eene **KEUKENMEID**, liefst uit Gelderland afkomstig. Adres met *franco* Brieven onder Lett. Z. R., bij den Boekhandelaar F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen a/d Rijn.

*** *Une* ***DEMOISELLE*** *de la R. P., en état d'enseigner la langue hollandaise, française et anglaise, désire se voir placée, comme gouvernante, dans une famille distinguée. On est prié de s'adresser par lettres* affranchies *sous l'initiale R. au libraire G.* ***DE GEUS***, 36 *Veenestraat à la Haye.*

VINS DE CHAMPAGNE.

Les soussignés ont nommé comme leurs seuls représentants de leur maison pour les Pays-Bas, Messˢ. VERNÈDE & ANDRAU, Negᵗˢ. en vins à Utrecht.

Reims, *Oct.* 1859. FISSE FRAIQUIN & CIE.

*** **VEEMARKT TE BEVERWIJK.**

Burgemeester en Wethouders van BEVERWIJK, brengen in herinnering aan HH. Kooplieden en Veehouders, dat de **NAJAARS-VEEMARKT**, alhier gehouden wordt des Zaturdags voor de Eerste- of Groote-*Alkmaarsche* Najaars-Markt, en dezelve alzoo dit jaar invalt op Zaturdag den 5den November aanstaande.

Beverwijk, den 10*den October* 1859.

Burgemeester en Wethouders voornᵈ.,
C. STUMPHIUS.
De Secretaris,
C. KARSHOFF.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester en Wethouders van GORINCHEM, maken bij deze bekend, dat de Gemeenteraad heden besloten heeft, om de **KERMIS** in de St. Maartensche marktweek, dit jaar vallende tusschen den 14den en 21sten November 1859, *niet te houden*; komende echter in de aangekondigde Paarden- en Veemarkten, op Vrijdag den 28sten October, Maandag den 14den en Dingsdag den 15den November 1859, geene verandering.

Gorinchem, den 21*sten October* 1859.

De Burgemeester en Wethouders van Gorinchem,
De Waarnᵈ. Secretaris, De Waarnᵈ. Burgemeester,
J. VAN DER MAST. D. VAN DROOGE.

*** De Ondergeteekenden berigten bij deze hunne geëerde begunstigers, dat zij op heden hunne **HANDELSZAAK** in **BOUWMATERIALEN**, **STEENKOLEN**, **TEER**, **SPIJKERS** enz. alhier, hebben overgedaan aan den Heer J. BOS. Voor het genotene vertrouwen bedankende, bevelen zij hunnen opvolger minzaam aan.

A. A. DE LINT & C°.

Mij refererende aan bovenstaande annonce, heb ik de eer mij vriendelijk aantebevelen, hopende, door eene accurate en civiele bediening, mij het vertrouwen, door genoemde firma zoo ruimschoots genoten, waardig te maken.

Haarlemmermeer (bij *Heemstede*), J. BOS.
20 October 1859.

*** *Burgemeester en Wethouders der Gemeente* WOERDEN, berigten bij deze, dat de in het jaar 1858 opgerigte **KOE- en PAARDENMARKT**, voor dit jaar zal invallen op Woensdag den 9den November eerstkomende.

Veehandelaars en andere Kooplieden, worden uitgenoodigd deze Markt, met hunne tegenwoordigheid te begunstigen.

Woerden, den 18*den October* 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
C. J. BREDIUS.
De Secretaris,
J. W. ROESSING VAN ITERSON.

H. H. TUINIERS, ENZ.

Op nieuw ontvangen eene partij puike **vier Els MATTEN** tot lage prijzen, alsmede ruime sortering voorhanden van **MOSCOVISCHE MATTEN**. A. BADE & C°. te Amsterdam, Nieuwe-Zijds Voorburgwal over de Kolk; alsmede te verkrijgen bij H. DE LANGE JR., op *Stil Genoegen* te Haarlem.

BORSTAANDOENINGEN.

Verkoudheden, Zinkens, Heeschheid, Kinkhoest enz.

Uit de onderzoekingen, die door de Geneesheeren der Parijsche Hospitalen gedaan zijn, blijkt, dat de **Siroop en Borstkoekjes** der **Arabische Nafé**, van G. DELANGRENIER, te Parijs, de beste Borstmiddelen zijn om bovengenoemde *Aandoeningen* te bestrijden. Deze middelen maken eene uitzondering op andere bereidingen voor den Borst, doordien zij noch *Opium* noch *Zuren* bevatten.

MAAGPIJNEN,

Maagontsteking, Ontsteking van Maag en Ingewanden, Overprikkeling.

De lijders aan Maagpijnen en geprikkelde ingewanden zullen, in den door *Delangrenier* bereiden *Racahout*, eene voor de Maag geschikte Spijs vinden, door deszelfs *voedende* en opwekkende eigenschappen is dezelve bijzonder geschikt voor *Vrouwen*, *Minnen* en *Kinderen*; deze zelfstandigheid bewaard de Kinderen voor *Engelsche Ziekte* en andere, aan dien leeftijd eigene ongesteldheden.

Deze bereidingen zijn de *eenigen*, die door de Geneeskundige *Academie* en *Faculteit* van Parijs goedgekeurd zijn,

Ten einde zich voor de Belgische namaak te behoeden, en overtuigd te zijn dat dezelve uit de Fabriek van den Heer *Delangrenier*, *te Parijs*, afkomstig zijn, moet men zich aan het *Hoofd-Depôt* voor Holland bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, te Rotterdam, of de volgende Heeren Depôt-Houders aanmelden, alwaar deze bereidingen *alléén* in Flesschen of Doosjes afgeleverd moeten worden, die met het *Cachet* van den Heer *Delangrenier* verzegeld zijn.

H. H. Uloth, Apotheker, op den Zeedijk, te Amsterdam; *J. M. van Renesse*, Apotheker te 's Hage; de Wed. *J. W. Bekker*, te Franeker, en *L. J. Grootendorst*, Apoth. te Utrecht

---

*** Door een subiet sterfgeval, wordt UIT DE HAND TE KOOP aangeboden: Eenen welbeklanten **TIMMERMANS-WINKEL** en **ERVE**, met allerlei daarbij behoorende **GEREEDSCHAPPEN**, **MATERIALEN ENZ.**, alles staande en gelegen in de Kom der Gemeente Hardinxveld, alwaar de Affaire sedert meer dan twintig jaren met goed succes is uitgeoefend. Te bevragen bij de Wed. A. VAN GOOL, Wijk A., N°. 155, te Hardinxveld, alwaar verder alle inlichtingen te bekomen zijn.

*** Om reden van gezondheid en vertrek naar elders bied men aan ter overname, eene geheel in werking zijnde **IJZER-, KOPER- & METAALGIETERIJ**, en **FABRIJK VAN WERKTUIGEN**, gelegen in een der schoonste en bloeijendste Provincie van ons Rijk, en sedert 30 jaren bestaan. Adres onder Lʳ. G. *franco*, aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

GENEESKUNDIGEN,

tevens **VERLOSKUNDIGEN**, worden op aannemelijke voorwaarden, eene zeer voordeelige **ZAAK** met **APOTHEEK** enz., in de Provincie Zuid-Holland, ter overname aangeboden. Voor **Med. Chirurg.** en **Art. Obstr. Doctˢ.** is zij vooral geschikt. Reflecterenden, adresseren zich onder Letter N., bij de Boekhandelaren VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te Rotterdam.

STAATSBLAD.

Er wordt gevraagd, een Ex. van het **STAATSBLAD** van af **1813** liefst tot en met **1858.** Uitgave, vroeger *Noman*, thans *van Goor* en *de Jong*. Brieven *franco* Lettˢ. R. S., bij den Boekhandelaar G. H. MEIJER, te Zwolle

---

*** **PUBLIEKE VERKOOPING WEGENS LIQUIDATIE.**

W. J. ELSENHORST, Makelaar, zal op *Woensdag den* 2*den November* 1859 *en volgenden dag*, des voormiddags ten 10 ure precies, in de Anegang, voor het Huis get. W. 3, N°. 58, te Haarlem, in publieke Veiling Verkoopen: *Gouden en Zilveren* Ancre, Cylinder en andere Heeren en Dames **HOROLOGIËN**, eene groote partij gemaakte **MANS-** en **KINDER WINTER-ARTIKELEN**, als Overjassen en gekleede Jassen, voorts eene partij fijne **BUKSKINGS**, **CASTORS**, **DUFFELS**, **DRAP de RUSSIES**, **EXQUIMO'S**, **LAKENS enz.**, en eindelijk eene partij **GOMELASTIEKE OVERSCHOENEN.**

De Goederen zijn *Maandag den* 31*sten October* 1859, *en Dingsdag den* 1*sten November* 1859, voor één ieder te zien, van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 ure.

*** **W. J. ELSENHORST**, Makelaar, zal op *Dingsdag den* 8*sten November* 1859 *en volgenden dag*, des voormiddags ten 10 ure precies, in de Anegang, voor het Huis get. W 3 N°. 58, te Haarlem, ten overstaan van den Notaris Mr. **P. MABÉ Jr.**, in publieke veiling Verkoopen: Eenen netten **INBOEDEL**, bestaande uit Mahonyhouten en andere Meubelen, waaronder een Kabinet, Secretaire met marmeren blad, Ladetafel, Penantkastje, Thee- en Waschtafels, een Pers, Stoelen met trijpten en andere zittingen, Spiegels, eene antieke Engelsche Klok met Speelwerk, een Pendule, Prenten achter glas, Kleeden, Karpetten, goedgevulde Bedden, Dekens, Kleederen, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer- en Glaswerk, Kagchels, een verguld Gazornement, **PORCE-**

LEIN, roomkleur Aardewerk, eene Harmonica, Vergulde en andere Staven voor Schilderij-Lijsten, gemaakt **GOUD- en ZILVERWERK** en hetgeen verder te Koop zal worden aangeboden; gedeeltelijk behoorende tot de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer J. GERRITSEN, in leven Boekhandelaar, gewoond hebbende te Haarlem en aldaar overleden. De Goederen zijn Zaturdag 5 November 1859, *particulier*, en Maandag 7 November 1859 *voor één ieder* te zien, van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 ure.

BELANGRIJKE HOUTVERKOOPING.

Op Donderdag den 10den November 1859, des morgens om 9 ure, in het Logement *de Roode Leeuw*, te Terborg, (Gelderland), zullen publiek worden Verkocht: **312** Percelen **EIKEN BOOMEN** en **27** Percelen **DENNEN BOOMEN**, van bijzondere zwaarte en lengte, geschikt voor Molen-, Scheeps- en ander Timmerwerk, staande in het Bosch *den Kerssenpas* op Tobenbroek, aan de Grind- en Straatwegen naar Doesburg.

Informatien zijn te bekomen bij den Notaris VAN ZUYDAM, te Terborg en den Rentmeester, op den Huize *Ulenpas*, te Keppel, alwaar de Lijsten der Nummers en getal Boomen te bekomen zijn, en ook ter visie leggen op Tobenbroek. Brieven *franco*.

*** OPENBARE VERKOOPING,

op Donderdag den 3den November 1859, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *het Herthuis*, te Gouda, van eene in volle werking zijnde

GRUTTERIJ,

met het daarbij staande WOON- en WINKELHUIS, PAARDEN- en KOEIJENSTAL met ERF en TUIN, alsmede ruim 13 Bunders

WEI- en HOOILAND,

alles staande en gelegen in het Kattendijksblok, in de Gemeente Gouderak.

Terstond te aanvaarden.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris **W. J. FORTUYN DROOGLEEVER**, te Gouda.

*** OPENBARE VERKOOPING,

van den **BUITENPLAATS**, voorheen Riddermatig Slot, genaamd ***BOUVIGNE***, gelegen te *Ginneken*, tegenover de *Duivelsbrug*, op 5 minuten afstands van den Steenweg en ½ uur van *Breda*, bestaande in:

Een zeer kapitaal, hecht en sterk **HEERENHUIS**, rondom in zijne Grachten, bevattende 15 Kamers, meest allen geplafonneerd, behangen en van Stookplaatsen voorzien, groote Droogzolders, Keuken, Kelders en verdere Gemakken, alles geheel watervrij en droog; — voorts Tuinmanswoning met 2 Verdiepingen en Koestal, Koetshuis en Stalling voor 5 Paarden, met verdere Getimmerten, Moes- en Bloemtuinen, Boomgaard, Bouw- en Weiland, Houtgewassen en Vischrijke Waterpartijen; te zamen groot 5 Bunders, 36 Roeden, 68 Ellen.

Welke Verkoop zal gehouden worden ten overstaan van den te *Ginneken* gevestigden Notaris **J. G. JONCKHEER**, provisioneel, op Maandag den 14den November 1859, ter Herberge van *M. van Alphen*, te *Ginneken*, en finaal op Maandag den 28sten November daaraanvolgende, ter Herberge van *J. Adriaensen*, aan de *Duivelsbrug*, aldaar, telkens des avonds ten 7 ure.

Ter bekoming van informatiën, adressere men zich met *franco* Brieven, aan den Notaris *Jonckheer* voornoemd.

*** **OPENBARE VERKOOPING**, op Woensdag den 23sten November 1859, des voormiddags ten 11 ure, ten Herberge van *Jan Bregman*, te Scharwoude, van eene welbeklante **BROODBAKKERIJ** met **SCHUUR** en **ERVE**, benevens twee perceelen **WEILAND** en een' **TUIN**, te zamen groot 3 Bunders, 65 Roeden, 21 Ellen, alles zeer gunstig bij elkander gelegen te Scharwoude, gemeente Avenhorn.

Nader onderrigt, op *franco* aanvrage, verkrijgbaar ten Kantore van den Notaris **PAN**, te Avenhorn.

AANZIENLIJKE VERKOOPING

VAN

UITGESTREKTE EN RENTEGEVENDE GOEDEREN,

IN DE

PROVINCIE UTRECHT.

In het laatst der maand Januarij of begin van Februarij 1860, op nader aan te kondigen tijd, zal, in het Logement „*Dennenoord*", aan het Station van den Rijnspoorweg Zeyst-Driebergen, in het openbaar worden Verkocht:

De **RIDDERHOFSTAD *MOERSBERGEN***, met de daarbij behoorende Buitenplaatsen, Boerderijen, Boomgaarden, Bouw-, Wei-, Bosch- en Heidelanden, te zamen groot ruim 636 Bunders, alles aan en gelegen onder Doorn;

alsmede

Ruim 130 Bunders **BOOMGAARD, BOUW-, WEI-, BOSCH-** en **HEIDELANDEN**, met **BOUWMANSWONINGEN**, staande en gelegen onder Langbroek, Driebergen en Leersum.

Alles behoorende tot de Nalatenschap van den Hoog Wel-Geb. Heer J. D. C. C. W. Baron D'ABLAING VAN GIESSENBURG.

De Landerijen, Bosschen en Hofsteden zijn van heden af, en de Gebouwen der Buitenplaatsen welke niet verhuurd zijn, na den 1sten November aanstaande, dagelijks te bezigtigen, mits zich daartoe aanmeldende bij den Tuinman op *Moersbergen*.

De uitgebreide Catalogus met de kaart der Goederen, zal zoo spoedig mogelijk, bij nadere aankondiging, verkrijgbaar worden gesteld.

Nadere informatiën en inzage van eigendomstitels, kadastrale kaarten en plans, zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris **VAN MARIENHOFF**, te Wijk bij Duurstede.

*** Bij A. C. KRUSEMAN te Haarlem, komt van de pers:

I. Mr. A. BOGAERS,

GEDICHTEN.

Met Vignet. Gebonden. . . . . ƒ 2,80.

II. **HET TWEEDE DEEL, TWEEDE STUK,**

EN HET

TWEEDE DEEL GEBONDEN,

VAN DE

GESCHIEDENIS VAN HET

NEDERLANDSCHE ZEEWEZEN,

DOOR

Jhr. M. J. C. DE JONGE.

Het tweede Deel tweede Stuk kost ƒ 4,95. Tweede Deel. Gebonden in Prachtband. . . . . . . ƒ 11,35.

III. C. BUSKEN HUET,

STICHTELIJKE LECTUUR.

Overgedrukt uit „*de Gids*" en vermeerderd met een antwoord aan de Redactie van *Waarheid en Liefde*. Prijs ƒ 3,40.

IV. ***PROF. GEELS***

VERTALING VAN

STERNE'S SENTIMENTEELE REIS. TWEEDE DRUK.

Met Portret van Sterne. . . . . ƒ 1,50.

*** Bij D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te Leyden, komt heden van de pers het 1e deel van de

GEDICHTEN VAN W. J. VAN ZEGGELEN.

Versierd met vignetten en het portret des dichters.

VAN ZEGGELEN is bij uitnemendheid de populaire zanger van het komische, en weet, door de bevallige wijze waarop hij de lier hanteert, weêrklank te wekken in het menschelijk hart.

VAN ZEGGELEN zelf zal deze uitgave rangschikken en voor de pers nazien, en er tevens een aantal pennevruchten aan toevoegen, die tot dusver nog niet in bundels verzameld, noch in het licht verschenen zijn.

De GEDICHTEN van W. J. VAN ZEGGELEN, zullen verschijnen in 8 deeltjes, elk van ongeveer **160** bladzijden netten letterdruk, à ***ƒ 1,25*** het deeltje. Het Prospectus is bij alle Boekverkoopers voorhanden.

*** Door W. BECKING, te *Doesborgh*, is uitgegeven en alom, à **85 Ct.**, verkrijgbaar gesteld:

Eene belangrijke Brochure getiteld:

DE ONTWAPENING VAN EUROPA,

NAAR HET FRANSCH VAN

EMILE DE GIRARDIN.

HET NOORDZEE-KANAAL

EN DE

Spoorweg van het Nieuwe-Diep op Amsterdam, met een zijtak van Uitgeest op Haarlem,

benevens een woord over het rapport der Waterstaats-Commissie, opgedragen aan den Heer Burgemeester van Amsterdam, door PIETER FADDEGON. . . . . ƒ 1,35.

Heden uitgekomen bij H. W. WEYTINGH, Warmoesstraat 66 te Amsterdam, alwaar tevens is uitgegeven:

W. A. FROGER. Ontwerpen en Rapporten, betreffende het verbeteren der groote Handels-Waterwegen van Amsterdam en het maken van aanlegplaats voor Stoombooten in het IJ, met eene Voorrede over het beheer van Stads Publieke Werken. Met Atlas. . . . . ƒ 5,80.

W. A. FROGER. Plan ter waterverversching van de Grachten der Stad Amsterdam, in verband met een Noordzee-Kanaal. Met kapitalen Atlas van 9 Kaarten. (Prijs ƒ 12.—) thans. . . . . ƒ 5,—

KLOPPENBURG. De indijking van het IJ en het Noordzee-Kanaal. . . . . ƒ —,60.

Wie wil zich in het verkeer met anderen niet fatsoenlijk voordoen?

Den echt fatsoenlijken man herkent men aan zijne houding, taal, kleeding, enz., en hij, die de kunst niet verstaat, om zich wellevend voor te doen, wordt overal voor een lompert gehouden, en brengt het niet ver in de wereld. Die die kunst leeren wil, bestede slechts **90 Cents** en schaffe zich het pas uitgegeven **NIEUW HANDBOEK DER WELLEVENDHEID**, van J. J. ALBERTI, aan, hij zal daarin een nuttige handleiding vinden, om zich in alle omstandigheden des levens, bij bezoeken, in gezelschap, op reis, bij feesten, in handelszaken, bij godsdienstige handelingen, in den omgang met het schoone geslacht, op bals, concerten of speelpartijen, aan tafel, bij personen uit de hoogere standen, wellevend en beschaafd te gedragen.

Het is bij H. C. A. CAMPAGNE, te *Tiel* en verder bij alle Boekhandelaren in het rijk, op bestelling verkrijgbaar.

*** D. A. THIEME, te Arnhem, heeft uitgegeven:

GULDENS-EDITIE, N°. 8.

De Alkmaarsche Wees,

en eenige andere Novellen, bijeenverzameld door A. L. G. BOSBOOM-TOUSSAINT. Tweede Druk.

☞ Elke deel des **Guldens-Editie** is afzonderlijk à ƒ 1.— verkrijgbaar.

*** B. DEKEMA, te Utrecht, heeft uitgegeven:

VOLKSGENEESKUNDE.

Nieuwe en eenvoudige wijze om de meeste ziekten spoedig en gemakkelijk te genezen, volgens de wijze van RASPAIL. 2e druk ƒ 1.25.

De derde druk van de:

WONDERBARE AVONTUREN EN ONTMOETINGEN VAN DEN VRIJHEER VON *MUCHHAUSEN*, OP ZIJNE REIZEN TE WATER EN TE LAND, tot vermaak van jong en oud, op nieuw uitgegeven door FRANS CORNELIUS. Prijs 50 Cents.

Bouwkundig Onderwijs.

Bij P. ENGELS EN M. M. COUVÉE, is verschenen:

J. VAN LOGHEM EN J. W. SCHAAP.

Beginselen der Theoretische en Practische Bouwkundige Rekenkunde.

Eerste Deel, met Figuren in den Tekst. Prijs 80 Cents. Gebonden 90 Cents.

*** Boekhandel van J. DE HAAN, te Krommenie.

Heden is verschenen en alom verzonden:

L. BRUINS, DE TIJD, Leesboekje voor jonge Kinderen, 17½ Ct., 3de Druk.

Ter Perse van denzelfde Schrijver:

NATUUR EN KUNST, vervolg op de Tijd, 2e Druk, 17½ Ct.

DE BESTE VRIENDEN, Leesboekje 15 Cts.

Alle deze Boekjes zijn alom ter inzage voorhanden.

(Zie verder het vervolg.)

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.

VERVOLG van de *Vrijdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 28 October 1859.

⁂ Getrouwd:
A. E. A. Baron van GOLTSTEIN van HOEKENBURG, Notaris te *Oosterhout*, en
B. A. H. van der BURGH.
Breda, 26 October 1859.

⁂ Getrouwd:
T. de VRIES, Med. Doct., en
M. D. ZON, Wed. *S. de Metz.*
Dordrecht, 26 October 1859.

⁂ Getrouwd:
W. SCHIPPER Jbsz. en
W. B. OFFERS.
Amsterdam, 27 October 1859.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *A. J. ABELEVEN*, hartelijk geliefde Echtgenoot van
A. NIEUWLAND BEIJERINCK.
Nijmegen, 23 October 1859. Eenige kennisgeving.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER *E. M. APPEL*, geliefde Echtgenoot van Mr. F. C. W. KOKER.
Bennekom, 25 October 1859.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER *A. E. VERBOOM SOUMAIN*, geb. *VAN DER STOK.*
Leyden, 26 October 1859.

⁂ Heden overleed mijn hartelijk beminde Zoon WILLEM JACOBUS, in den ouderdom van 39 jaren.
Wed. WESTEROUEN van MEETEREN, van DOORN.
Dordrecht, 2 October 1859.
Wegens buitenlandsche Betrekkingen eerst heden geplaatst.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van bijna 74 jaren, ten huize van haren Neef, den Heer Mr. *W. Goedkoop*, te *Amsterdam*, onze hartelijk geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, Mejufvrouw BREGJE GOEDKOOP.
Mede namens Broeder en Behuwd-Zusters,
A. GOEDKOOP.
Hasselt, 21 October 1859.

⁂ Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, na eene kortstondige ongesteldheid, mijn dierbare Echtgenoot en mijner Kinderen zorgdragende Vader, de Wel-Edele Heer YDE de HAAN, in den ouderdom van bijna 60 jaren, na eene Echtvereeniging van ruim 37 jaren.
Leeuwarden, 21 October 1859.
W. J. STAPERT, Wed^e. *Y. de Haan.*

⁂ Heden overleed alhier, tot mijne en mijner Kinderen droefheid, mijne Echtgenoote LIJSBETH STEYNS, in den ouderdom van 58 jaren. Hoezeer de laatste maanden van haar leven ons veel bezorgdheid baarden, zal hare nagedachtenis bij ons steeds in herinnering blijven.
Beemster, 21 October 1859.
D. P. DOETS.

⁂ Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, na een langdurig doch geduldig lijden, in den ouderdom van ruim 55 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer GERRIT BUSSEMAKER.
Deventer, 22 October 1859.
G. BUSSEMAKER, Wed. *G. Bussemaker.*

⁂ Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoote MARIA MEIJER, in den ouderdom van 63 jaren.
A. J. v. SANTEN. Rijks Ontvanger.
Bedum, 23 October 1859.
Uiterlijke teekens van rouw zullen niet worden aangenomen.

⁂ Den 23sten October 1859, is na eene langdurige ongesteldheid, op het onverwachts te IJlst overleden, den Wel-Ed. Heer P. U. van der VEER, in leven Genees-, Heel- en Vroedmeester aldaar, in den ouderdom van ruim 40 jaren, diep betreurd door zijne nagelatene Echtgenoote, zijne drie Kinderen en zijne reeds vrij bejaarde Ouders, van welke laatsten hij het eenigst Kind was.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed ons innig geliefd DOCHTERTJE, bijna twee jaren oud. J. INDEWEIJ.
L. P. M. INDEWEIJ, GERLINGS.
Vlaardingen, 23 October 1859.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed na een langdurig doch geduldig lijden, in den ouderdom van bijna 52 jaren, na eene allergelukkigste Echtvereeniging van bijna 30 jaren, mijne geliefde Echtgenoote JEANNETTE MARIA JACOBA BERENTSEN [illegible]
Allen welke de [illegible] van nabij hebben gekend, zullen het groot verlies kunnen beseffen, welke hare dood aan mij en mijne [illegible] Kinderen veroorzaakt.
J. M. ANDREOLI.
's Gravenhage, 23 October 1859.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van ruim 9 jaren, WILHELMINA ELISABETH MARIA HILLEGONDA, innig geliefd Kind van
G. J. van TRICHT, F. J. A. E. van TRICHT, COLSON ABERSON.
Steenderen, 24 October 1859.

⁂ Heden overleed te *Dordrecht*, mijne geliefde Zuster LEONORA SCHUIJL AMERSFOORDT, Weduwe den Zeer Geleerden Heer Dr. *Frederik van Doorn.*
Haarlemmermeer, 24 October 1859.
Mr. J. P. AMERSFOORDT.

⁂ Op den 24sten October 1859, is te Haarlem, in den ouderdom van bijna 74 jaren overleden, Mejufvrouw HELENA WILHELMINA DEIMAN.
W. van HAARLEM.
J. C. GERLINGS.
Executeuren Testamentair.
Bijzondere en algemeene kennisgeving aan Betrekkingen en Vrienden buiten de Stad.

⁂ Heden overleed mijn waarde Echtgenoot JAN van der WAARDEN, in den ouderdom van één en tachtig jaren, na een Echtvereeniging van bijna 50 jaren.
Haarlem, 24 October 1859.
Wed. J. van der WAARDEN, KRUN.

⁂ Heden overleed een onzer Lievelingen LOUISE HENRIETTE ALEXANDRINE.
Arnhem, 25 October 1859.
H. H. VITRINGA.
C. J. A. VITRINGA — de RUUK.

⁂ Aan een langzaam verval van krachten, overleed heden onze geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer JACOBUS de VOOGD, in den ouderdom van bijna 84 jaren.
JACOBUS de VOOGD, *uit aller naam.*
Dordrecht, 25 October 1859.
Volgens begeerte van den Overledene, zal er geen uiterlijk teeken van rouw gedragen worden.

⁂ Heden overleed, aan eene slepende ziekte, in den ouderdom van bijna 16 jaren, ANNA JOHANNA WIJNANDA AGNETA, innig geliefde oudste Dochter van
Gouda, 25 October 1859.
G. B. van GOOR en
A. W. van GOOR — NOMAN.

⁂ Op den 14den October l.l. overleed alhier, na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, mijne geliefde Echtgenoot CORN^S. van EEKELEN.
Gouda, 25 October 1859.
F. A. METZLER, Gepensiond 1e Luit. der Cavallerie.
Uithoofde van buitenlandsche Betrekkingen heeft deze bekendmaking eerst heden plaats, terwijl men verzocht wordt deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aantenemen.

⁂ Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoote Vrouwe MARIA CAROLINA ELISABETH ROLL, in den ouderdom van ruim 65 jaren.
Leyden, 25 October 1859.
P. van den BOSCH, Oud-Ingenieur Verificateur van het Kadaster.
Algemeene en eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed, kort na de bevalling van eenen ZOON, mijne dierbare Echtgenoot ALIDA WATSZES STILLE.
Ook het Kindje, welks geboorte de moeder het leven kostte, werd mij eenige uren later door den dood ontrukt.
Haarlem, 25 October 1859.
C. J. OTTO.

⁂ Voor de vele bewijzen van deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot, den Heer *Elias Geerard van IJsendijk*, betuig ik bij deze, ook namens mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijnen hartelijken dank.
H. van HARPEN, Wed. *E. G. van IJsendijk.*
Amsterdam, 28 October 1859.

⁂ Die iets te vorderen hebben van, schuldig zijn aan, of Boeken of Papieren onder hunne berusting hebben, behoorende tot de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer N. van SEVENHOVEN, in leven Genees-, Heel- en Verloskundige, gewoond hebbende te Haastrecht en aldaar den 6den September 1859 overleden, worden verzocht daarvan vóór den 1sten December 1859, opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris BROUWER NIJHOFF, te Haastrecht. Brieven *franco.*

⁂ Allen die aan de Nalatenschap van mijne, op den 15den dezer alhier overleden geliefde Zuster, MARIA PETRONELLA BEKKING, Weduwe *Rentink*, iets verschuldigd zijn of daarvan te vorderen hebben, gelieven zich te adresseren aan haren Executeur-Testamentair.
Delft, 22 *October* 1859.
A. BEKKING.

⁂ Een **HULP-ONDERWIJZER** kan tegen *f* 120, of een **4de RANGER** tegen *f* 80, spoedig geplaatst worden, bij H. J. KONING te Goedereede. Brieven *franco.*

⁂ Op eene Pr. School, waar weinig Kostleerlingen zijn, wordt zoo spoedig mogelijk gevraagd: Een **SECONDANT**, geëxamineerd in eene der moderne Talen.
Brieven *franco* Letters R. S., aan de HH. JOHS. NOMAN en ZOON, Boekhandelaars te Zt.-Bommel.

⁂ Bij L. van ESSEN en ZOON, Apothekers te 's Gravenhage, wordt gevraagd ten spoedigsten: Een **geëxamineerd BEDIENDE**, van de Prot. Godsd. en van goede getuigschriften voorzien.

⁂ De Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht, vraagt als *Leerling*, een **JONGELING** van de P. G., eene goede Hand Schrijvende en niet onbekend met de Nieuwere Talen. Brieven *franco.*

⁂ Men vraagt een' bekwaam **HUISKNECHT**, van de P. G., en van wien men voldoende getuigenissen kan bekomen. Adres, onder Letter X., bij de Boekverkoopers M. WIJT en ZONEN, te Rotterdam.

Attentie s. v. p. Dames!!!

Een fatsoenlijk Heer, met veel vermogen, goed uiterlijk, 27 jaren oud, P. G., wenschte in kennis te komen met eene bevallige **JONGE DAME**, van zeer beschaafde opvoeding, zacht humeur, strenge deugden en gewoon in deftige Familien te verkeeren, om bij nadere kennismaking een wettig **Huwelijk** aantegaan.
Vermogen wordt volstrekt niet vereischt en de grootste discretie verzekerd.
Brieven *franco*, onder Lett. P., bij den Boekhandelaar W. M. de VRIES, te Gorinchem.

Handelaren en Slijters in Gedistilleerd en Likeuren.

Voor de met Januarij e. k. in vele Gemeenten te heffen Belasting op Gedistilleerd en Likeuren, tegen 60, 38 en 26 *Opcenten*, zijn bij de ERVEN J. J. TIJL te Zwolle en verder alom à 30 Cents te bekomen: TAFELS DER VERSCHULDIGDE OF TERUG TE GEVEN BELASTING, voor onderscheidene hoeveelheden en sterkte.

Te Huur of te Koop, binnen *GOUDA*,

door sterfgeval, dadelijk te betrekken: Een Kapitaal HEERENHUIS met TUIN, op een der voornaamste Grachten, voorzien van 3 Boven- en 3 Beneden behangen Kamers, Keuken met Pomp, goede Droogzolders en verdere Gemakken. Te bevragen bij A. KLAREN, Mr. Verwer op de Turfmarkt te Gouda. Brieven *franco.*

GOUDA.

UIT de HAND te KOOP: Een **WINKELHUIS**, met achter aan het water gelegen Pakhuizen, op den besten koopstand der Markt, geschikt voor alle Zaken.
Alsmede een **HEERENHUIS** met **TUIN**, op den fatsoenlijksten stand, beide te Gouda, te aanvaarden Mei 1860 of vroeger. Te bevragen bij B. H. van de WERVE, Zaakwaarnemer, te Gouda. Brieven *franco.*

⁂ Men is van meening, om op Woensdag den 9den November 1859, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg „*de Gekroonde Roemer*”, te Egmond Binnen, in het openbaar te Verkoopen:
Een **HUIS** en **ERVE**, met voor weinige jaren nieuw gestichte Timmermans-Werkplaats, met twee Woningen, Houtberging enz., bijzonder ingerigt voor de Timmermans-Affaire, welke daarin steeds met goed gevolg wordt uitgeoefend, met daarbij zijnde **ERF** en **TUIN**, in alles te zamen groot 9 Roeden, 94 Ellen, staande en gelegen te Egmond Binnen, in de Peperstraat, benevens
Een **HUIS** en **ERF** aldaar, in de Middenbuurt, groot 1 Roeden, 35 Ellen.
Zijnde breeder bij Billetten omschreven en nadere inlichting te bekomen, ten Kantore van den Notaris J STIKKEL, in den Schermeer.

⁂ Men is van meening, om op Vrijdag den 11den November 1859, bij opveiling, en op Vrijdag den 18den November daaraanvolgende, bij afslag, telkens des middags ten twaalf ure, in de Zaal „*Harmonica*”, te Alkmaar, aan de Lombardsteeg, in het openbaar, te Verkoopen:
1. Eene HUISMANSWONING, genaamd „*HET CASELOTJE*”, met ERF en daarbij gelegen WEI-, BOUW- en BOSCHLAND, alles te zamen groot 26 Bunders, 35 Roeden, 30 Ellen, in den Polder en de Gemeente Heer Hugowaard, aan den Westdijk, zijnde de Kavels N°. 13 en 14, in Letter B, Kadaster Sectie D, N°. 214 tot en met 232 en 244.
2. Vier Percelen WEILAND, te zamen groot 9 Bunders, 67 Roeden, 50 Ellen, gelegen onder Zuid- en Noord-Schermer, in de Nooreindermeer, Kadaster Sectie E, N°. 33, 34, 42 en 43.
3. Een Perceel WEILAND, groot 82 Roeden, 70 Ellen, gelegen onder de Gemeente Rijp, Sectie A, N°. 150.
4. Een BUITENVERBLIJF, genaamd „*HOUT- EN VELDZIGT*”, met deszelfs KOEPEL, ERF en TUIN, staande en gelegen buiten en nabij de Kennemerpoort, aan de Stadshoot, onder Alkmaar, Sectie E, N°. 172 en 411, groot 19 Roeden, 44 Ellen.
Dit Perceel is den Woensdag vóór de veiling en den afslag, op een Toegang-Biljet verkrijgbaar ten Kantore van de Heeren De LANGE en De MORAAZ, te Alkmaar, te bezigtigen.
Breeder bij Biljetten omschreven, nadere informatien zijn te bekomen ten kantore van den Notaris Abr. P. de LANGE, te Schoorldam.

⁂ Door A. E. C. van SOMEREN, te Zutphen, is uitgegeven:
Dr. *W. J. A. Huberts*, Kort Overzigt der Aardrijkskunde. *f* 0,40.
B. Semmelink, Volksmeetkunde, met 73 Houtsneêfiguren. *f* 0,75.
Dr. *S. K. Thoden van Velzen*, Lichtstralen over de Graven onzer Geliefden, opgevangen uit het Evangelie. Een Huisboek voor Christelijke Gezinnen. 2 Deelen. *f* 4,70.
De uitgever vestigt op dit vertroostend en bemoedigend boekwerk de opmerkzaamheid van hen, die in deze dagen van velerlei ziekten en sterfgevallen, geliefde betrekkingen verloren. Het 2de Deel, dat meer bepaald over den dood van naauwe bloedverwanten handelt, is afzonderlijk te bekomen voor *f* 2,60.

Uitverkoop van Boeken,

TEGEN ONGEHOORDE LAGE PRIJZEN.

Ten gevolge eener Resolutie van den Minister van Financien,
AFDEELING DIRECTE BELASTINGEN, N°. 124.
(Zie *Handelsblad* van 11 October.)

Voor *f* 2,75 in plaats van *f* 13,

WERKEN VAN W. L. KRIEGER,
in leven Hofprediker van Z. M. den Koning, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Bevattende: Gesprekken en Overdenkingen over de Geboorte, het Lijden en Sterven, de Opstanding, de Hemelvaart van onzen Heer J. C. en over het Pinksterfeest. 6 Deelen, vijfde druk 1853—1859. P. m. 1700 bladz. Velin Papier met het gekleurde Omslagen. De aflevering zal geschieden voor ***f* 2,75** in plaats van ***f* 13**, op *franco* aanvrage en à contant, door **J. H. VAN DER BEEK**, Reguliersbreestraat te Amsterdam.

, De Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, debiteert met buitengewoon succes:

DE TAFELCEREMONIEMEESTER,

OF

volledige verzameling van Toasten of Tafelcondities

IN PROZA,

BIJ ALLE VOORKOMENDE GELEGENHEDEN,

DOOR

J. DE BREET.

Eene onmisbare Handleiding voor genoodigden tot Feestpartijen en Maaltijden.

PRIJS 75 CENTS

, Bij J. H. GEBHARD & C°., te Amsterdam, is verschenen:

DE DERDE HERZIENE EN **vermeerderde druk, van de BEGINSELEN van STAATHUISHOUDKUNDE**, door Mr. J. L. DE BRUYN KOPS, in 2 Deeltjes compleet, post 8°. Prijs . . . . *f* 2,80.

Voorts:

DE ECONOMIST, Tijdschrift ter bevordering van Volkswelvaart, onder Redactie van Mr. J. L. DE BRUYN KOPS. Prijs per Jaargang van 12 Nummers . *f* 3,80.

DE WAARHEID en hare KENBRONNEN, door Mr. C. W. OPZOOMER. Prijs . . . . *f* 2,50.

WETENSCHAP en WIJSBEGEERTE, door Mr. C. W. OPZOOMER. Prijs . . . . *f* 2,50.

Voor *f* 6 in plaats van *f* 14,90,

wordt door de Wed. D. H. VAN DER SCHEER, te Coevorden, aangeboden:

I. 12 Jaargangen. **PREKEN** om Evangelisch licht te verspreiden.

II. **BOGATZKY.** Geestelijke schat voor de Kinderen Gods, in Avondoverdenkingen.

III. Voorts zijn er nog eenige stellen **DRENTSCHE VOLKS-ALMANAKKEN** met platen, voor verminderden prijs te verkrijgen *f* –,40 de Jaarg.

Verder is bij dezelfde uitgegeven:

1. Dr. **P. BOELES.** Leiddraad bij het Godsdienstig Onderwijs. 30 Cents.
2. **NIEUWE LEESOEFENINGEN** in vier stukjes, volgens de Leerwijze van *Prinsen.* 1e de School, 2e de Tuin, 3e het Kind, 4e het Huis. 8 Cents per stukje.
3. **VERZAMELING** van Leesoefeningen, 4 stukjes. 5, 6 en 8 Cents.
4. **KAART** der Provincie Drenthe à *f* –,60.

, Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, is op heden van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

Kapitein CANOT,

of TWINTIG JAREN uit het LEVEN van EEN SLAVENHANDELAAR.

Kompleet in 2 gr. 8°. Deelen met Vignetten. Prijs *f* 5,20.

Behalve dat dit Werk uitmuntend geschikt is voor **Leesgezelschappen** en **Bibliotheken**, is het ook bijzonder aanbevelingswaardig voor den **Zeeman**, **Handelaar** en **Menschenvriend** uit elken stand. Het doet den Lezer diepe blikken slaan in 't wezen der Slavernij en in 't lot der Slaven, en schildert met altijd levendige, boeijende kleuren het zeeleven bij storm en stilte, bij entering en schipbreuk. — Leven en beweging, humor en scherts bezielen het Werk van 't begin tot het einde.

, Bij den tegenwoordigen eigenaar S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is op aanvrage verkrijgbaar, eene keurige uitgave van de

GEDICHTJES

VOOR

KINDEREN,

DOOR

Francijntje de Boer,

vijfde druk, met *vier Staalplaatjes*, in fraai bandje. Prijs *f* 1,30.

Bij de weinige goede kinderpoëzy, die er bestaat, zal de vernieuwde uitgave van dit Bundeltje der *eenvoudige Dichteres*, zeker aan velen welkom zijn.

, VAN DRUTEN EN BLEEKER, te Sneek, hebben verzonden, de vijfde Aflevering van het

Practisch Volksboek,

MUSEUM VOOR

NATUUR, KUNST EN WETENSCHAP.

INHOUD: Tabakskultuur en Tabaksindustrie, door C. DE JONG. (2de gedeelte). — Lombardije, door A. WINKLER PRINS. — De Petercelie. — Waarom voeren hier de Zuidwestelijke Winden sterker en uitgebreider Heerschappij dan de Noord-Oostelijke? door A. WINKLER PRINS. — Het Zout der Atlantische Zee. — Het Aluminium en zijn belang voor de Nijverheid. — Het nut van den Walnotenboom, door Dr. B. MEYLINK. — Over het Accommodatie-vermogen der Oogen, door A. ILCKEN. — De Aal, door T. C. WINKLER. — De verspreiding der Naaitoestellen in Noord-Amerika. — Invloed van eene hooge drukking op het geleidingsvermogen van Elektrische Draden. — Iets over geluid gevend zand.

Het **PRACTISCH VOLKSBOEK** gaat steeds voort met het opnemen van het belangrijkste, op het gebied van **NATUUR, KUNST** en **WETENSCHAP.**

Het **PRACTISCH VOLKSBOEK** verschijnt in twee maandelijksche Afleveringen, van 4 vellen of 64 kolommen zeer compressen, doch duidelijken druk, versierd door een aantal fraaije en ophelderende Houtgravuren.

Elke Jaargang van het **PRACTISCH VOLKSBOEK** vormt een rojaal Boekdeel van 200 pagina's of 400 kolommen druks en kost, ten einde het in aller handen te brengen, bij inteekening slechts de ***zeer geringen*** som van *f* 2,50.

JAPAN,

BESCHREVEN NAAR DE NIEUWSTE BRONNEN,

DOOR

A. VAN OTTERLOO.

MET 24 STAALGRAVUREN.

Dit werk ziet het licht in twaalf maandelijksche afleveringen, elk bevattende twee vellen druks, in royaal octavo formaat en twee Staalgravuren. — Titel, inhoud en eene KAART VAN JAPAN worden *gratis* daarbij geleverd. — De Prijs is 50 Cents per Aflevering.

Het vormt het *tweede* deel der beschrijving van

VREEMDE LANDEN EN VOLKEN,

die bij GEBROEDERS KRAAY, te *Amsterdam*, het licht ziet, en waarvan elk Deel afzonderlijk verkrijgbaar is.

Het *eerste* Deel dezer Serie is nu kompleet verschenen, het handelt over

BRITSCH-INDIË

en bevat 25 vellen druks, benevens 24 *Staalgravuren*, een *gegraveerden Titel* en eene *Kaart* van bovengenoemd Rijk. Keurig gebonden, is het tegen den Prijs van *f* 6.70 verkrijgbaar, bij de meeste Boekverkoopers, waar men ook de eerste aflevering der beschrijving van Japan, benevens een uitvoerig Prospectus voorhanden vindt.

1° OCTOBER IS VERZONDEN:

DE DAGERAAD,

VIJFDE JAARGANG. — DEEL IX. — AFL. 1.

INHOUD: „De Dageraad", zijn voorleden, zijn heden en zijne toekomst. — Invloed van het astrologisch theosophisch bestanddeel op hetgeen in de oude mythen geschiedenis en legende is, door Mr. A. F. SIFFLÉ. — De Bijbelsche openbaring getoetst aan die van natuur en rede. — De geest des tijds, of in hoever draagt de kerk bij tot het algemeen welzijn? — Over natuurlijke Godsdienst en Christendom, door Dr. P. S. SCHELTEMA. — Bezwaren van een Mahomedaan tegen het Christendom. — De vragen des tijds. — De vereeniging ter bevordering van gewetens-vrijheid te Hamburg. — Het verbond der vrije godsdienstige gemeenten in Duitschland. — Beschouwing over God, het Godsbestuur enz. — Brief van de Fries. — Uitvaart van het weekblad: *„de Teekenen des tijds"*. — Een Domine's-briefje te Batavia. — Gedachten over de aarde in betrekking tot den mensch. — Feiten en opmerkingen.

☞ Ten gevolge van het vooral in den laatsten tijd toenemend debiet, en getrouw aan de belofte, reeds in het Prospectus voor den eersten Jaargang gedaan, zal de inteekenings-prijs voor den vijfden Jaargang, andermaal en wel met ***f* 2** verminderd worden, zoo dat die nu op ***f* 10**, in plaats van op ***f* 12** bepaald is.

, Bij ALTMANN & ROOSENBURG, te Rotterdam, komt van de Pers:

DE JENEVERPEST, *of de zonde straft zich zelve.* Een Verhaal tot waarschuwing van rijk en arm, jong en oud. Het Hoogduitsch van **HEINRICH ZSCHOKKE** naverteld. 96 Bladz. *f* –,60.

Om eene verspreiding onder het volk van dit nuttige Boekje te bevorderen, wordt het, bij getallen van 50 Exempl., afgeleverd ad *f* –,40 per Exempl.

Geïllustreerde Familie-Bibliotheek.

LUCHT EN WOLKEN,

MEDEDEELINGEN OVER DE NATUURKUNDE VAN DEN DAMPKRING EN ZIJNE VERSCHIJNSELEN.

NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

Dr. H. BIRNBAUM.

De Lucht onder den invloed der Zwaartekracht. — Zwaarte der lucht. — Buis van Torricelli. — De barometer. — Het weerglas.

De Lucht onder den invloed der Veerkracht. — Uitzetting der lucht. — Grondregel. — Grootte van de drukking der lucht. — De tegenwerping van Drieberg opgelost. — Weber's werktuigkundige beschouwing van 's menschen ligchaamsdeelen die tot het gaan dienen. — Verklaring der waarnemingen van bergreizigers. — Toepassing op laatkoppen, drinkflesschen en de wonderflesch van Mariotte. — De wet van Boyle en Mariotte. — Hoogte en gedaante van den dampkring. — Het meten van hoogten door middel van den barometer.

De Luchtpomp, beschouwd als een zeer voornaam hulpmiddel om de werkingen der zwaarte en uitzetting van de lucht door proeven duidelijk te maken. — De weg langs welken Guericke tot de uitvinding zijner luchtpomp kwam. — Beschrijving daarvan. — Proeve met de Maagdenburgsche halve kogels te Regensburg voor den keizer en de rijksraad. — Wederlegging der meeningen, dat Boyle vóór Guericke de luchtpomp uitgevonden heeft. — Verbetering. — Windroeren. — Toepassing der luchtpomp. — Proeven omtrent het vallen in eene luchtledige ruimte. — De atmospherische spoorweg van Samuda en Clegg.

Het Geluid in zijne betrekking tot de Dampkringslucht. — Bepaling, oorsprong, voortplanting en gewaarwording van het geluid. — Versterking van het geluid bij nacht. — Snelheid van het geluid in het algemeen en van de hooge en lage toonen in het daarvan bijzonder. — Echo. — Proeven over de voortplanting van het geluid door de communicatiebuizen van Wolf, Biot, Martin en anderen. — Praktische toepassing daarvan in het dagelijksche leven om op verre afstanden met elkander te spreken in plaats en tot ondersteuning van den telegraaf bij spoorwegen. — Spreekbuis. — Gehoorbuis. — Over toonen en hunne betrekking tot elkander.

Betrekking van den Dampkring tot het Water onder den invloed der Warmte. — Uitzetting der lucht door warmte. — Verdikking der lucht ontwikkelt vermeerdering, verdunning der lucht daarentegen vermindering der warmte. — Proeven omtrent het koken van water. — Invloed daarbij van de drukking der dampkringslucht. — Het meten van de hoogte der bergen door middel van de temperatuur van kokend water. — Overeenkomst en verschil van waterdamp met dampkringslucht. — Verborgen (latente) warmte van damp. — Proces der verdamping van het water bij elke temperatuur. — Opname en afscheiding van, en het zijn van het water in de lucht. — Praktische toepassing van damp als middel tot verwarming en verkoeling. — Dalton's stellingen en gevolgtrekkingen ten opzigte van het water in den dampkring. — Atmometer.

De Verschijnselen, welke zich in het Luchtruim vertoonen, ten gevolge van het Water, hetwelk daarin is opgenomen, als een Vervolg op het voorgaande Hoofdstuk. — Dauw. — Theorie der blaasjes. — Omstandigheden die met het ontstaan van den dauw gepaard gaan. — De theorie van den dauw van Well, benevens de daarbij behoorende proeven. — De hoeveelheid dauw. — Vochtige nevels. — De waarnemingen van Kämtz en Davy. — Drooge nevels. — De wolken. — Oorzaken van haar ontstaan. — Gedaante der wolken volgens Howard geklassificeerd en genoemd. — Hoogte en grootte der wolken.

De beweging der Lucht, hare belangrijkheid en gevolgen. — Belangrijkheid van den wind. — De middelen van gemeenschap tusschen land en zee. — Halley's theorie van de regelmatige winden. — Nadere bevestiging en uitbreiding daarvan door Maury. — Dove's stelsel van het draaijen des winds. — Ongeregelde winden. — Snelheid der winden, stormen, orkanen. — Ried's leer der stormen. — De stormen in de steppen. — Sirocco, Samum en Chamsin.

De Waterverschijnselen in de Bovenlucht. — Regen. — Verschil in de grootte der droppels. — Regenmeter. — In de lagere streken valt meer regen dan in de hooge. — Afwisseling in de hoeveelheid water van den regen. — Stofregen, nevelregen, plasregen, wolkbreuk, regenvlaag en aanhoudende regen. — Regen bij eenen wolkeloozen, helderen hemel. — Hoozen, bijzonnen en bijmanen. — Verdeeling van den regen over de verschillende werelddeelen. — Sneeuw. — Hoe zij ontstaat. — Sneeuwvormen. — Hoogte der sneeuwbeddingen. — Sneeuwlinie. — Hagel, stofhagel, hagelsteenen. — Een hagelslag. — Het verband tusschen hagel en onweder. — Gevoelen van Leopold von Buch.

De scheikunde der Lucht. — De lucht, die wij inademen, een der voornaamste voedingsmiddelen voor het leven der bewerktuigde schepsels op aarde. — Het begin onzer tegenwoordige scheikunde. — De ontdekking der stikstof door Rutherford; en haar verschil met het reeds bekende koolzuur. — De ontdekking der zoogenaamde zuivere lucht, welke van Lavoisier den naam oxygeen of zuurstof ontving. — Men ontdekte, dat zij een bestanddeel van den dampkring uitmaakt en daarom ook met den naam van levenslucht kon bestempeld worden. — Pogingen om de dampkringslucht door toevoeging van levenslucht te verbeteren. — De eudiometer. — Het verkrijgen der zuurstof. — Het koolzuur der lucht. — Het gifdal op Java. — Het watergehalte der lucht heeft dezelfde werking als de lucht zelve en de oude hygrometer zou niet meer voldoende zijn. — De gygrometer van Daniell en August. — Het ademen. — Beschrijving der luchtpijp, van de gorgelopening en longen. — Het ademen eigentlijk een verbrandingsproces. — Vergelijking met het branden in eenen oven. — De oorzaken van het vet en mager worden. — De plantenwereld verandert koolstof der lucht weder in zuurstof. — Betrekking der plantenwereld tot de dierenwereld. — Waar blijft de waterstof? — Het ozon der lucht, eene werkzame zuurstof.

De elektriciteit der Lucht. — Gesprek. — Nadering van een onweder. — Het onweder komt tegen den wind op. — Windstilte en hitte voor het onweder. — Regendroppelen. — Koude slag. — Regelen van voorzigtigheid. — Het inslaan. — Pogingen om getroffenen weder in het leven te roepen. — Lucht-elektriciteit. — Proeven van Franklin, de Romas, Richmann. — Onweêr-voorspellers. — Bliksemafleiders. — Weerlichten. — Verband tusschen bliksem en donder. — Oorsprong van de elektriciteit der lucht. — Snelheid van den bliksem. — Het noorderlicht, een magnetisch onweder. — Beschrijving van het noorderlicht. — Aanwijzing van het verband tusschen noorderlicht en magnetismus. — Verband van het aardmagnetismus.

Het Licht en de Dampkring. — Gesprek. — Eene op een torenspits geplaatste knop schijnt beneden veel grooter te zijn. — Gezigts-misleiding. — Onzekerheid van het meten met de oogen. — Streven van het oog, om hetgeen op verren afstand verwijderd is, voor even ver te houden. — De cirkelronde grens van den horizon. — Het hemelgewelf, een gezigtsbedrog. — De nu eens grootere dan mindere afplatting van het hemelgewelf. — De blaauwe kleur des hemels. — Het avond- en morgenrood. — De nevelzoom van den avond. — Het waterhalen der zon. — De schaduw der aarde aan den hemel. — De ongewone grootte van zon en maan bij haren op- en ondergang.

Het Licht en de Dampkring. — Slot van het gesprek. — Het verschijnsel van den regenboog. — De oorzaken van zijne kleur en vorm volgens de theorie van Newton. — Hoofd- en bijregenbogen. — Iedere hooger gelegene is zwakker van licht dan de lagere en heeft de kleuren in eene tegenovergestelde orde. — De mogelijkheid die er is om cirkelrond geslotene regenbogen te zien. — De regenboog bij watervallen en op zee. — De regenboog kan op onze breedte des zomers nooit op den middag gezien worden. — In de heete luchtstreken komen er alleen des morgens en des avonds regenbogen voor. — Onvolmaakte regenbogen. — Maan-regenboog. — Het spooksel op den Blokaberg. — Luchtspiegeling. — Straalbreking der lucht. — Fata-morgana. — Beschrijving van dit verschijnsel.

DE GEILLUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK BEVA[T]

VOLKSBOEKEN

OP HET GEBIED DER NATUURKUNDIG[E]

WETENSCHAPPEN,

In Afleveringen van 60 bladzijden à 35 Cent,

Met honderde Houtgravuren.

, NIEUWE BELANGRIJKE WERKEN,

Uitgegeven door A. TER GUNNE, te Deventer:

I. Dr. E. J. DIEST LORGION, de Predikant van Vliethuis, of iets over de Groninger School, de Kerkelijke Leer, de Wetenschap en den Bijbel . . . . *f* 2,[illegible]

De belangrijkste kwestien van den Dag op het Godsdienstig terrein, en mannen als *Beets*, *Busken Huët*, *Doedes*, *Hoekstra*, *Scholten*, *Zaalberg*, enz. enz., worden hier besproken.

II. J. J. L. TEN KATE, Stichtelijk Huisboek. Dichterlijke bladen; met gest. Tit. en Vign. en in Eng. linn. bd. . . . *f* 3,[illegible]

Opgedragen aan H. M. de Koningin. Zeker een voldoend bewijs dat dit iets meer dan alledaagsch is. Men zie en oordeele!

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.